

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA FARMACIJO

JASNA JEREB

DIPLOMSKA NALOGA

UNIVERZITETNI ŠTUDIJ FARMACIJE

Ljubljana, 2012

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA FARMACIJO

JASNA JEREB

VPLIV IONSKE MOČI IN PUFRSKE KAPACITETE NA SPROŠČANJE
NATRIJEVEGA DIKLOFENAKATA IZ OGRODNIH TABLET S
HIDROOKSIPROPIL METIL CELULOZO

INFLUENCE OF IONIC STRENGTH AND BUFFER CAPACITY ON
RELEASE OF DICLOFENAC SODIUM FROM MATRIX TABLETS
WITH HYDROXYPROPYL METHYL CELLULOSE

Ljubljana, 2012

Diplomsko delo sem opravljala na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani pod mentorstvom izr. prof. dr. Marije Bogataj, mag. farm.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem mentorici, izr. prof. dr. Mariji Bogataj, mag. farm., za vso strokovno znanje in usmerjanje pri izdelavi diplomske naloge, za njeno potrpežljivost in njen čas. Prav tako se zahvaljujem Nataši Nagelj Kovačič in Greti Cof za pomoč pri delu v laboratoriju in vse nepozabne trenutke, ki jih v teh mesecih ni manjkalo. Nazadnje bi se rada zahvalila tudi mojim staršem, Dejanu in malemu Aljažu, ki so me vedno podpirali, spodbujali in me imeli radi.

Izjava

Izjavljam, da sem diplomsko nalogo samostojno izdelala pod mentorstvom izr. prof. dr. Marije Bogataj, mag. farm.

Ljubljana, 2012

Jasna Jereb

Kazalo

1	POVZETEK	5
2	SEZNAM OKRAJŠAV	7
3	UVOD	8
3.1	Pufrska kapaciteta	8
3.1.1	Definicija pufrske kapacitete (3,4)	8
3.1.2	Pufrska kapaciteta v <i>in-vivo</i> sistemu	9
3.2	Ionska moč	12
3.2.1	Definicija ionske moči.....	12
3.2.2	Ionska moč v <i>in-vivo</i> sistemu	12
4	NAMEN DELA.....	16
5	MATERIALI IN METODE	17
5.1	Materiali in aparature	17
5.1.1	Farmacevtske oblike	17
5.1.2	Snovi, uporabljene pri eksperimentalnem delu	18
5.1.3	Aparature in materiali, uporabljeni pri eksperimentalnem delu	18
5.2	Metode	19
5.2.1	Izdelava ogrodnih tablet	19
5.2.2	Priprava medijev za raztpljanje.....	19
5.2.3	UV spektrofotometrija.....	22
5.2.4	Metoda HPLC.....	22
5.2.5	Določanje enačb umeritvenih premic	23
5.2.6	Testi sproščanja po USP metodi z vesli	24
5.2.7	Izračun profila sproščanja natrijevega diklofenakata iz tablet	24
5.2.8	Izračun pufrske kapacitete in ionske moči uporabljenih medijev	25
6	REZULTATI.....	26
6.1	Umeritvene premice.....	26
6.2	Rezultati sproščanja po USP2 metodi.....	28
7	RAZPRAVA	51
7.1	Vpliv pufrske kapacitete na sproščanje natrijevega diklofenakata	52
7.2	Vpliv ionske moči na sproščanje natrijevega diklofenakata.....	54
7.3	Vpliv sestave medija za sproščanje.....	59

8	SKLEP.....	65
9	LITERATURA.....	66

1 POVZETEK

Za dosego sistemskega učinka farmacevtsko obliko najpogosteje apliciramo peroralno. Pri prehodu skozi prebavni trakt je farmacevtska oblika izpostavljena številnim fizikalno-kemijskim in fiziološkim pogojem gastrointestinalih tekočin, npr. pH, pufrski kapaciteti, ionski moči, prisotnosti žolčnih kislin in prebavnih encimov, ki vplivajo na sproščanje učinkovine iz farmacevtske oblike. Vrednosti pufrske kapacitete, ionske moči in drugih dejavnikov se vzdolž prebavnega trakta spreminja, nanje pa močno vplivata tudi sestava in količina zaužite hrane. V sklopu diplomske naloge smo s spremenjanjem sestave medija žeeli ponazoriti pogoje v želodcu po obroku in ovrednotiti vpliv pufrske kapacitete in ionske moči medija (fosfatni in acetatni pufer) na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet s hidroksipropil metil celulozo (HPMC). Vrednosti pufrske kapacitete smo spreminali s spremenjanjem koncentracije pufra v intervalu $2,0 - 27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$, ionsko moč pa smo uravnavali z dodajanjem različnih količin NaCl v območju $0,019 - 0,200 \text{ M}$. Žeeli smo tudi ugotoviti ali vrsta pufra vpliva na hitrost sproščanja učinkovine iz tablete, zato smo teste sproščanja izvajali v fosfatnem, acetatnem in maleatnem pufru, pri čemer so vsi pufri imeli enak pH, enako pufrsko kapaciteto in ionsko moč.

Iz rezultatov, ki smo jih dobili s testi sproščanja, smo narisali povprečne profile sproščanja ter grafe odvisnosti deleža sproščene učinkovine od pufrske kapacitete/ionske moči medija. Ugotovili smo, da z naraščanjem pufrske kapacitete delež sproščene učinkovine pada. Izjema je fosfatni pufer z višjo ionsko močjo ($0,145 \text{ M}$ in $0,175 \text{ M}$), kjer je opazen trend naraščanja. Vpliv ionske moči fosfatnega pufra se spreminja glede na pufrsko kapaciteto medija: pri nizki pufrski kapaciteti z višanjem ionske moči delež sproščene učinkovine pada, pri visoki pufrski kapaciteti je opazen trend naraščanja, v medijih s srednjo vrednostjo testiranih pufrskih kapacetet pa delež sproščene učinkovine pri nizkih ionskih močeh pada, z nadaljnjam naraščanjem ionske moči pa narašča. V acetatnem pufru z naraščanjem ionske moči delež sproščene učinkovine pada. Izjema sta visoki vrednosti pufrske kapacitete ($15,0$ in $27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$), kjer tega vpliva ne opazimo več.

Med fosfatnim, acetatnim in maleatnim pufrom smo opazili manjše razlike v hitrosti sproščanja učinkovine, ki so bile najbolj izrazite pri srednjih testiranih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči. Najhitreje se učinkovina sprosti v maleatnem pufru, počasneje v acetatnem in najpočasneje v fosfatnem pufru. Z višanjem pufrske kapacitete in ionske moči

medijev se hitrost sproščanja in delež sproščene učinkovine zmanjšujeta pri vsakem od treh pufrov. Pri visokih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči ($15,0 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}, 0,175 \text{ M}$) smo v fosfatnem pufru opazili odstopanja od pričakovanega trenda, saj se je učinkovina sproščala hitreje kot v acetatnem in maleatnem pufru. Ta nepričakovano visoka hitrost sproščanja ni realna, temveč je lahko posledica slabe ponovljivosti med paralelkami v fosfatnem pufru. Možen vzrok slabe ponovljivosti pa bi lahko bilo volumsko neenakomerno nabrekanje tablet, kar je bilo opazno že iz spremembe njihove oblike med samim poskusom. Ponovljivost v acetatnem in maleatnem pufru je bila dobra, tablete pa so ohranile svojo obliko.

Ovrednotili smo vplive izoliranih parametrov na sproščanje učinkovine iz tablete. Glede na dobljene rezultate tako lahko napovemo *in-vivo* profile sproščanja, vendar je potrebno vedeti, da na sproščanje učinkovine v *in-vivo* sistemu poleg preučevanih dejavnikov vplivajo še mnogi drugi fizikalno-kemijski in fiziološki pogoji.

2 SEZNAM OKRAJŠAV

μ – ionska moč

β – pufrska kapaciteta

FP – fosfatni pufer

AP – acetatni pufer

MP – maleatni pufer

P – paralelka

USP – The United States Pharmacopeia

MV – mediana vrednosti

$\bar{x}$ – povprečna vrednost

KV – koeficient variacije

SD – standardna deviacija

HPMC – hidroksipropil metil celuloza

HPLC – tekočinska kromatografija visoke ločljivosti (ang. High Performance Liquid Chromatography)

3 UVOD

Zdravila za doseganje sistemskega učinka najpogosteje apliciramo peroralno. Na sproščanje učinkovin iz peroralno zaužitih farmacevtskih oblik imajo velik vpliv številni fizikalno-kemijski in fiziološki pogoji gastrointestinalnih tekočin, kot so pH, pufrska kapaciteta, ionska moč, osmolalnost, površinska napetost, koncentracija žolčnih soli in prisotnost prebavnih encimov. Zaužitje hrane lahko povzroči spremembe v vrednosti teh parametrov, kar posledično vpliva na sproščanje učinkovine kot tudi na permeabilnost in transport učinkovine preko črevesne sluznice, torej na njeno absorpcijo. Da bi se z *in-vitro* testi sproščanja čim bolj približali fiziološkemu (*in-vivo*) stanju, moramo parametre gastrointestinalnih tekočin dobro poznati in jih z mediji za sproščanje čim bolje ponazoriti (1,2).

3.1 Pufrska kapaciteta

3.1.1 Definicija pufrske kapacitete (3,4)

Pufrska kapaciteta je definirana kot število molov močne kisline ali baze v 1 L pufra, ki jih lahko pufru dodamo, ne da bi se mu pH vrednost spremenila za več kot 1 enoto. Označujemo jo z β in jo izračunamo po Van Slyke-ovi enačbi (enačba 1),

$$\beta = \frac{\Delta X}{\Delta \text{pH}} \quad /enačba 1/$$

kjer ΔX predstavlja število dodanih molov kisline/baze v 1 L pufra, ΔpH pa spremembo pH vrednosti po dodatku močne kisline/baze.

Natančneje jo lahko izračunamo po drugi Van Slyke-ovi enačbi (enačba 2):

$$\beta = 2,303 \times \frac{c \times K_a \times [H_3O^+]}{(K_a + [H_3O^+])^2} \quad /enačba 2/$$

c pomeni celokupno koncentracijo pufra (vsota molarne koncentracije kisline in soli), K_a je disociacijska konstanta in $[H_3O^+]$ molarna koncentracija oksonijevih ionov.

Pufrska kapaciteta je odvisna od celokupne koncentracije pufra in razmerja med soljo in kislino. Pufrska kapaciteta je največja, kadar je to razmerje 1:1 (pH je enak pK_a).

3.1.2 Pufrska kapaciteta v *in-vivo* sistemu

V *in-vivo* sistemu pufrska kapaciteta in pH želodčnega soka močno vplivata na hitrost sproščanja ioniziranih učinkovin. Hkratno zaužitje farmacevtske oblike in hrane ter pijače z visoko pufrsko kapaciteto zviša vrednosti pufrske kapacitete želodčnega soka, zaradi česar se lahko spremeni hitrost sproščanja ioniziranih učinkovin v želodcu. Zaužitje hrane povzroči tudi povišanje koncentracije pufra v tankem črevesu. pH vrednost na površini farmacevtske oblike se zato približa pH vrednosti v lumnu črevesa. To zviša topnost šibko kislih učinkovin in posledično tudi hitrost sproščanja. V tankem črevesu je pufrska kapaciteta črevesnega soka uravnavana z izločki prebavnega trakta, še posebej s sokom trebušne slinavke. Pomemben sestavni del črevesnega soka je bikarbonatni pufer. S testi sproščanja, kjer so uporabljeni nepufrni mediji, zato ne ponazorimo dobro *in-vivo* sproščanja ioniziranih učinkovin (5).

Zaradi pomembnega vpliva pufrske kapacitete na sproščanje učinkovin so bile opravljene mnoge študije (npr. Kalantzi et al (6), Diakidou et al (7), Persson et al (8), Cruz Moreno et al (10)), s katerimi so raziskovalci žeeli določili vrednosti pufrske kapacitete v gastrointestinalnem traktu na tešče in po zaužitju hrane. Kalantzi s sodelavci (6) je v svoji študiji na prostovoljcih pogoje na tešče ponazorila z aplikacijo 250 mL mineralne vode, pogoje po obroku pa s 500 mL Ensure plus®. Za Ensure plus® so se odločili zaradi podobnosti v njegovi sestavi z obrokom, ki se pogosto uporablja za ugotavljanje vplivov hrane v študijah ugotavljanja biorazpoložljivosti in bioekvivalence (BA/BE študijah). Mineralni vodi in tekočemu obroku so kot označevalec vsakokrat dodali 10 mg/mL PEG 4000, ki se v prebavnem traktu ne absorbira. V omenjeni študiji (6) je sodelovalo 20 zdravih nekadilcev (16 moških in 4 ženske), starih 20-32 let. Nihče od njih v preteklosti ni imel bolezni prebavnega trakta. Prostovoljci 12 ur pred eksperimentom niso smeli jesti, na jutro eksperimentalnega dne pa jim je bila omejena tudi količina vode. Študijo so izvedli v dveh eksperimentalnih dneh. Prvi dan so prostovoljce intubirali skozi nosno votlino. Tubus, preko katerega so aplicirali vodo in tekoči obrok ter ročno odvzeli vzorce, so vstavili v antrum želodca. Najprej so preko tubusa aplicirali 250 mL mineralne vode in eno uro vsakih 20 min jemali aspirate (~20 mL). 90 min po aplikaciji vode so aplicirali Ensure plus®. Aspirate (~20 mL) so zbirali na vsakih 30 min v časovnem obdobju 210 min. Vse vzorce so takoj po odvzemuh prenesli na led. Drugi dan so prostovoljcem preko nosne votline vstavili dvokanalni duodenalni tubus. S pomočjo brizge so v želodec aplicirali 250

mL mineralne vode in po 30 min iz duodenuma odvzeli vzorec (20 mL) ter ga prenesli direktno na led. Ena uro po aplikaciji vode so v 8-10 min z brizgo aplicirali še Ensure plus®. Po končani aplikaciji so na ledu zbirali aspirate (do 20 mL) iz duodenuma vsakih 30 min do 210 minute. Po odvzetem zadnjem vzorcu so pred odstranitvijo tubusa fluoroskopsko preverili njegovo lego.

Za določitev pufrske kapacitete so vzorce iz želodca pri pogojih na tešče titrirali z NaOH, vse aspirate duodenuma in želodca po obroku pa s HCl in pri tem merili spremembo pH. Vrednosti pufrske kapacitete so nato izračunali po *enacbi 1* (6).

Mediana vrednosti pufrske kapacitete v želodcu pri pogojih na tešče je 20 min po aplikaciji vode znašala 7 mmol/LΔpH in je sčasoma narasla do 18 mmol/LΔpH. Vzorcem iz želodca po obroku so določili mediano vrednosti 14-28 mmol/LΔpH. Te vrednosti so signifikantno višje kot pri vzorcih vzetih 20 min po aplikaciji vode, a podobne z vrednostmi vzorcev odvzetih 40 min ali 60 min po aplikaciji vode (6). Podobne vrednosti pufrske kapacitete v želodcu pri pogojih po obroku je s svojo študijo pridobil tudi Diakidou s sodelavci (7). Lete so bile 30 min po aplikaciji 500 mL Ensure plus® 25,0 mmol/LΔpH, pri 60 min 22,5 mmol/LΔpH in 120 min 30,0 mmol/LΔpH.

Mediano vrednosti pufrske kapacitete v duodenu pri pogojih na tešče je Kalantzi s sodelavci (6) določila 5,6 mmol/LΔpH, kar je precej nižje kot v želodcu na tešče, v duodenu po obroku pa 18-30 mmol/LΔpH. To je precej višja vrednost pufrske kapacitete kot v duodenu na tešče in hkrati podobna mediani vrednosti želodca po obroku.

Vrednosti pufrske kapacitete v jejunumu je ugotavljal Persson s svojimi sodelavci (8). Pri pogojih na tešče so le-te bile 2,4-2,8 mmol/LΔpH, kar so z vrednostmi $3,23 \pm 1,26$ mmol/LΔpH potrdili tudi Fadda in sodelavci (9). Drugačne vrednosti pufrske kapacitete v tankem črevesu na tešče (jejunum in duodenum) pa je v svoji študiji dobila Cruz Moreno (10). Vrednosti 4-13 mmol/LΔpH sovpadajo z mediano vrednosti 5,6 mmol/LΔpH, ki jo je v duodenu določila Kalantzi (6). Persson (8) je po aplikaciji tekočega obroka NuTRIflex®, s katerimi so ponazorili pogoje po obroku, v jejunumu določil še vrednosti pufrske kapacitete 13,2-14,6 mmol/LΔpH.

V študijah dobljene podatke je izredno težko interpretirati in med seboj primerjati, saj so si njihovi protokoli precej različni. Upoštevati je potrebno tudi lastnosti uporabljenih metod,

čase merjenja parametrov, sestavo tekočih obrokov in starost prostovoljcev. Kalantzi in sodelavci (6) so ugotovili, da ima na sestavo gastrointestinalnih tekočin pri pogojih na tešče velik vpliv volumen zaužite vode pred eksperimentom, zato tega dejavnika ne smemo zanemariti, kadar študije medsebojno primerjamo. Hkrati pri pogojih po obroku ni pomembno zgolj razmerje hrani v zaužitem tekočem obroku, temveč tudi njegova energijska vrednost, ki vpliva na čas zadrževanja hrane v želodcu (1).

V preglednici I so iz različnih študij zbrane vrednosti pufrske kapacitete [mmol/LΔpH] za posamezne odseke gastrointestinalnega trakta tako pri pogojih na tešče kot po obroku.

Preglednica I: Vrednosti pufrske kapacitete [mmol/LΔpH] v posameznih odsekih gastrointestinalnega trakta na tešče in po obroku. Poleg je zabeležena tudi študija (Referenca=Ref), v kateri so te vrednosti določili.

Ref	Želodec na tešče [interval]	Želodec po obroku pri t=0 [interval] (obrok)	Duodenum na tešče [interval]	Duodenum po obroku [interval] (obrok)	Jejunum na tešče [interval/ $\bar{x} \pm SD$]	Jejunum po obroku [interval] (obrok)
(6)	7-18	14-28 pri t=0-210 min (Ensure plus®)	5,6	18-30 (Ensure plus®)	-	-
(7)		25,0 pri t=30 min- 22,5 pri t=60 min 30,0 pri t=120 min (Ensure plus®)	-	-	-	-
(8)	-	-	-	-	2,4-2,8	13,2-14,6 (NuTRIflex®)
(9)	-	-	-	-	3,23±1,26	-
(10)	-	-	4-13	-	4-13	-

3.2 Ionska moč

3.2.1 Definicija ionske moči

Pomembna lastnost raztopine elektrolita je ionska moč, ki jo označujemo z μ in je definirana kot (enačba 3):

$$\mu = \frac{1}{2}([A]Z_A^2 + [B]Z_B^2 + [C]Z_C^2 + \dots) \quad /enačba\ 3/$$

[A], [B], in [C] v enačbi predstavljajo molarne koncentracije ionov A, B in C, Z_A , Z_B in Z_C pa njihove naboje.

Ionska moč raztopine močnega elektrolita je enaka celokupni molarni koncentraciji soli kadar so v raztopini zgolj ioni z enim nabojem (npr. K^+ , Cl^-) ter večja kot molarna koncentracija soli, če raztopina vsebuje tudi ione z več naboji (npr. SO_4^{2-}) (3).

3.2.2 Ionska moč v *in-vivo* sistemu

Ionska moč je pomemben fiziološki parameter gastrointestinalnih tekočin, katere vrednosti se spreminjajo vzdolž prebavnega trakta in se razlikujejo pri pogojih na tešče in po obroku. Za absorpcijo in sekrecijo ionov v gastrointestinalnem traktu je potrebno usklajeno delovanje ionskih črpalk in ionskih kanalov (simporterjev in izmenjevalcev), ki so locirani na apikalni in bazolateralni membrani želodčnih in črevesnih epitelnih celic. V želodcu ti transporterji uravnavajo sekrecijo HCl in KCl iz parietalnih celic in prispevajo k ohranjanju njihove funkcije. V tankem črevesu so pomembni za ohranjanje fluidnosti in sestave črevesne vsebine, potrebne za absorpcijo hrani, v kolonu pa vzdržujejo raven tekočine, elektrolitov in kislinsko-bazično ravnotežje (11,12).

Ionska moč lahko vpliva na sproščanje učinkovin iz peroralno apliciranih farmacevtskih oblik s podaljšanim sproščanjem (11). Lindahl s sodelavci (13) je zato izvedel študijo, v kateri je ugotavljal koncentracije posameznih ionov in ionsko moč v želodčnem in črevesnem soku pri pogojih na tešče. V študiji je sodelovalo 24 zdravih prostovoljcev (12 moških in 12 žensk), starih 19-37 let. Po deset urnem postu preko noči, so prostovoljcem skozi ustno votlino vstavili večkanalni tubus, preko katerega so z vakuumom iz tankega črevesa odvzemali vzorce. Vzorce želodčnega soka so zbirali ročno preko drugega tubusa, vstavljenega v antrum želodca. Aspirate želodca in tankega črevesa so zbirali 150 min, lego obeh tubusov pa so ob koncu preverili fluoroskopsko.

Koncentracije ionov v vzorcih so določili z različnimi analiznimi metodami: Na^+ in K^+ ione s plamensko fotometrijo, kjer so kot interni standard uporabili litij, Ca^{2+} in Cl^- ione pa s kolorimetrijo pri ustrezeni valovni dolžini. Ionsko moč za želodčni in črevesni sok so nato izračunali po *enacbi 3.*

Mediana vrednosti koncentracije Na^+ ionov, ki so glavni ioni tankega črevesa, je 67 mM v želodcu in 145 mM v jejunumu. V želodčnem soku so najpomembnejši Cl^- ioni. Mediana vrednosti koncentracije je tu 100 mM, v jejunumu pa je le-ta še nekoliko višja kot v želodcu in sicer 126 mM. Nizka koncentracija Ca^{2+} ionov je bila ugotovljena tako v želodčnem kot v črevesnem soku. V vzorcih odvzetih iz antruma želodca so za Cl^- ione določili mediano vrednosti koncentracije 0,6 mM, v vzorcih iz jejunuma pa 0,3 mM. Koncentracija K^+ ionov je v obeh prebavnih sokovih višja kot koncentracija Ca^{2+} : v želodčnem soku je mediana vrednosti koncentracije 13,9 mM, v črevesnem pa 5,2 mM (13).

Po definiciji izračunana mediana vrednosti ionske moči v želodčnem soku je 0,095 M, povprečna vrednost je tako $0,100 \pm 0,025$ M. V jejunumu je Lindahl s sodelavci (13) določil mediano vrednosti 0,137 M in povprečno vrednost $0,139 \pm 0,014$ M (13). Vrednosti ionske moči in koncentracije posameznih ionov v želodcu in tankem črevesu pri pogojih na tešče so podane v preglednici II.

Preglednica II: Mediane vrednosti (MV) koncentracij posameznih ionov in ionske moči (μ), povprečne vrednosti ($\bar{x}$) koncentracij in ionske moči s standardno deviacijo (SD) (13) ter interval vrednosti ionske moči (14) tako v želodcu kot v jejunumu pri pogojih na tešče. Pri pogojih po obroku pa so podani intervali koncentracij posameznih ionov v želodcu in jejunumu (15). Zabeleženi so tudi ustrezeni literurni viri (Ref).

Na tešče						
	Želodec		Jejunum			
Ioni	MV	$\bar{x} \pm SD$	MV	$\bar{x} \pm SD$	Enote	Ref
Na^+	67	68 ± 29	145	142 ± 13	mM	(13)
K^+	13,9	$13,4 \pm 3,0$	5,2	$5,4 \pm 2,1$	mM	(13)
Cl^-	100	102 ± 28	126	126 ± 19	mM	(13)
Ca^{2+}	0,6	$0,6 \pm 0,2$	0,3	$0,5 \pm 0,3$	mM	(13)
μ	0,095	$0,100 \pm 0,025$	0,137	$0,139 \pm 0,014$	M	(13)
μ [interval]	$0,010 - 0,160$		$0,070 - 0,166$		M	(14)
Po obroku						
Na^+ [interval]	30 - 40		97 – 156		mEq/L	(15)
K^+ [interval]	24 – 29		6		mEq/L	(15)
Cl^- [interval]	82 - 96		72 - 96		mEq/L	(15)
Ca^{2+} [interval]	3		0,5 – 4		mEq/L	(15)

Podobne vrednosti kot je določil Lindahl (13), je pri izračunu ionske moči predhodno dobil že Johnson s sodelavci (14). Izračunali so, da je ionska moč v želodcu v območju od 0,010 M do 0,160 M in v črevesu od 0,070 M do 0,166 M pri pogojih na tešče.

Lindahl (13) je ugotavljal tudi, ali se koncentracije ionov v prebavnem traktu pri pogojih na tešče razlikujejo od koncentracij ionov pri pogojih po obroku. Svoje rezultate je primerjal z rezultati študije, ki jo je opravil Fordtran (15) in ugotovil, da so si koncentracije

natrijevih, kalijevih in kloridnih ionov v jejunumu pri pogojih na tešče in po obroku med seboj podobne. Iz tega je sklepal, da vnos hrane ne vpliva na koncentracijo ionov v tankem črevesu, saj črevesne epitelne celice z izločanjem vode ali ionov zagotavljajo njihovo stalno koncentracijo. V nasprotju z jejunumom pa na kemijsko sestavo želodčnega soka lahko vpliva vrsta zaužite hrane. Ugotovil je tudi, da med spoloma ni signifikantnih razlik v koncentraciji ionov niti v želodčnem niti v črevesnem soku.

4 NAMEN DELA

V okviru diplomske naloge želimo preučiti vpliv pufrske kapacitete, ionske moči in vrste medija na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet s hidroksipropil metil celulozo. Pri ugotavljanju teh vplivov na sproščanje učinkovine bomo uporabili enostavne medije, s katerimi bomo ponazorili fiziološke pogoje v želodcu po zaužitju hrane. Teste sproščanja bomo izvajali na aparatu za *in vitro* sproščanje USP 2, pri tem pa bomo uporabili večkrat zavito žičko, ki bo imela vlogo uteževalca tablete.

S spremnjanjem sestave medija bomo spremnjali pH, pufrsko kapaciteto in ionsko moč fosfatnega in acetatnega pufra. Vrednosti ionske moči bomo uravnavali z dodatkom NaCl. Iz rezultatov bomo narisali povprečne profile sproščanja in grafe odvisnosti deleža sproščene učinkovine pri času $t=240$ min od pufrske kapacitete/ionske moči za posamezen medij. Grafe bomo primerjali med seboj in poskušali ovrednotiti posamezne vplive.

Nadalje bomo teste sproščanja izvajali še v maleatnem pufru pri enakem pH, enaki pufrski kapaciteti in enaki ionski moči kot jih imata fosfatni in acetatni puffer. Na ta način bomo ugotavljalci ali tudi sestava medija vpliva na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodne tablete.

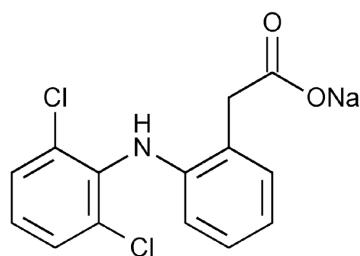
5 MATERIALI IN METODE

5.1 Materiali in aparature

5.1.1 Farmaceutske oblike

V diplomski nalogi smo izvajali teste sproščanja na ogrodnih tabletah natrijevega diklofenakata s HPMC. Tablete smo izdelali s pomočjo ekscentrične tabletirke, vsebovale pa so 100 mg učinkovine (25% w/w) in 300 mg polimera Metolose 65SH-4000 (75% w/w).

Natrijev diklofenakat (slika 1) spada v skupino nesteroidnih antirevmatikov (NSAID), ki z zaviranjem delovanja encimov ciklooksigenaz (pretežno ciklooksigenaze 2) deluje protivnetno, analgetično in antipiretično. Glede na BCS klasifikacijo spada v skupino 2, za katero je značilna slaba topnost in dobra permeabilnost. Topnost natrijevega diklofenakata z višanjem pH medija narašča: v 0,1N HCl s pH 1,2 je topnost 0,0012 mg/mL, v fosfatnem pufru s pH 6,8 pa 0,67 mg/mL. Njegova pK_a vrednost je pri 25°C 3,8 (16).

Slika 1: Strukturna formula natrijevega diklofenakata

Lastnosti uporabljenega HPMC polimera prikazuje preglednica III.

Preglednica III: Lastnosti HPMC polimera Metolose 65SH-4000 (17).

Lastnosti	Metolose 65SH-4000
Stopnja substitucije z metoksi skupino	1,8
Molarna substitucija s hidroksipropoksil skupino	0,15
Delež metoksi skupine	27,0–30,0%
Delež hidroksipropoksil skupine	4,0–7,5%
Viskoznost	4000 mPa·s

5.1.2 Snovi, uporabljene pri eksperimentalnem delu

- natrijev diklofenakat, Sigma-Aldrich Chemie GmbH, Belgija,
- Metolose 65SH-4000, Shin Etsu, Japonska
- natrijev hidroksid, Titrisol®, za pripravo $c_{(NaOH)}=1$ mol/L (1N) NaOH, Merck KGaA, Darmstadt, Nemčija,
- natrijev acetat trihidrat, Merck KGaA, Darmstadt, Nemčija,
- natrijev acetat trihidrat, Sigma-Aldrich Chemie GmbH, Japonska,
- ocetna kislina, 100%, Merck KGaA, Darmstadt, Nemčija,
- kalijev dihidrogenfosfat, Merck KGaA, Darmstadt, Nemčija,
- natrijev klorid, Merck KGaA, Darmstadt, Nemčija,
- maleinska kislina, Sigma-Aldrich Chemie GmbH, Nemčija.

5.1.3 Aparature in materiali, uporabljeni pri eksperimentalnem delu

- aparatura za testiranje sproščanja z vesli (aparatura 2 po USP), Agilent Technologies 708-DS, HP, Waldbronn, Nemčija,
- nerjaveča kovinska žička, VanKel Technology Group, North Carolina, USA,
- tabletirka na udarec Kilian SP 300, Kilian and Co GmbH, Nemčija,
- spektrofotometer, Agilent 8453, Agilent Technologies, HP, Waldbronn, Nemčija,
- digitalna tehnicka, Exacta 300 EB, Tehnicka, Železniki, Slovenija,
- analizna tehnicka, Mettler Toledo AG245, Schwarzenbach, Švica,
- pH meter, Mettler Toledo MP220, Schwarzenbach, Švica,
- aparatura za metodo HPLC, Agilent Technologies, HP, Waldbronn, Nemčija,
- avtomatska pipeta 20-200 μ L, Eppendorf, Hamburg, Nemčija,
- avtomatska pipeta 100-1000 μ L, Eppendorf, Hamburg, Nemčija,
- avtomatska pipeta 500-1000 μ L, Eppendorf, Hamburg, Nemčija,
- filtri Full flow filters 35MI, Agilent Technologies, HP, Waldbronn, Nemčija,
- ultrazvočna kadička Sonis, Iskra, Kranj, Slovenija.

5.2 Metode

5.2.1 Izdelava ogrodnih tablet

Ogrodne tablete s HPMC smo izdelali s tabletirko na udarec. Maso za tabletiranje smo pripravili iz ustrezne količine natrijevega diklofenakata in HPMC polimera, ki smo ju po pravilu rastočih mas zmešali v homogeno zmes. Na papirček smo za vsako tableto posebej natehtali maso za tabletiranje (401-404 mg), jo prenesli v matrično vdolbino in ročno stisnili tableto. Masa tablet je bila 400 ± 15 mg, vsebovale pa so 25% w/w učinkovine in 75% w/w HPMC polimera.

Po predpisu iz 7. Evropske farmakopeje (Ph. Eur. 7th Ed.) (18) smo izvedli preskus enakomernosti mase tablet. Predpis določa, da od 20 posamično stehtanih tablet, največ dve tablet lahko odstopata od povprečja za 5%, nobena pa ne sme odstopati za več kot 10%. Naše tablete so ustrezale farmakopejskemu predpisu, saj je bilo največje odstopanje 4%. Relativna standardna deviacija je znašala 1,5%. Vsebnosti učinkovine v tabletih nismo določali. Ker pa smo pred poskusom vsako tableto posebej stehtali, smo za posamezno tablet izračunali maso učinkovine v tabletih, pri čemer smo predpostavili homogeno porazdelitev učinkovine, t.j. 25% w/w.

5.2.2 Priprava medijev za raztopljanje

Teste sproščanja smo izvajali v acetatnem, fosfatnem in maleatnem pufru. Za vsak puf smo glede na želeno pufrsko kapaciteto in ionsko moč natehtali ustrezne količine snovi, ki smo jih nato kvantitativno prenesli v bučko. Snovi smo raztopili v deionizirani vodi. Z 1M NaOH (predhodno pripravljen iz koncentrata Tritisol®) smo raztopini uravnali pH na želeno vrednost in bučko dopolnili z deionizirano vodo do oznake. Količine uporabljenih snovi za pripravo 1 L fosfatnega pufra prikazuje preglednica IV, acetatnega pufra preglednica V in maleatnega preglednica VI.

Preglednica IV: Količine uporabljenih snovi za pripravo 1L vodne raztopine FP z različnimi pH vrednostmi, koncentracijami, pufrskimi kapacitetami in ionskimi močmi.

pH	Konc [mM]	β [mmol/L Δ pH]	μ [M]	Količine uporabljenih snovi
5,0	50,0	0,7	0,051	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 0,6 mL 1 M NaOH
5,5	50,0	2,2	0,053	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 1,7 mL 1 M NaOH
5,5	347,19	15	0,381	47,252 g KH ₂ PO ₄ ; 16,75 mL 1 M NaOH
6,0	15,87	2,0	0,019	2,16 g KH ₂ PO ₄ ; 1,5 mL 1 M NaOH
6,0	15,87	2,0	0,061	2,16 g KH ₂ PO ₄ ; 2 mL 1 M NaOH; 2,4 g NaCl
6,0	15,87	2,0	0,100	2,16 g KH ₂ PO ₄ ; 2,6 mL 1 M NaOH; 4,59 g NaCl
6,0	15,87	2,0	0,177	2,16 g KH ₂ PO ₄ ; 3,125 mL 1 M NaOH; 9,08 g NaCl
6,0	50,0	6,3	0,061	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 5,25 mL 1 M NaOH
6,0	50,0	6,3	0,099	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 6,875 mL 1 M NaOH; 2,06 g NaCl
6,0	50,0	6,3	0,145	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 8 mL 1 M NaOH; 4,635 g NaCl
6,0	50,0	6,3	0,173	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 8,75 mL 1 M NaOH; 6,18 g NaCl
6,0	79,37	10,0	0,098	10,802 g KH ₂ PO ₄ ; 9,75 mL 1 M NaOH
6,0	119,06	15,0	0,146	16,2 g KH ₂ PO ₄ ; 13,25 mL 1 M NaOH
6,0	119,06	15,0	0,176	16,2 g KH ₂ PO ₄ ; 16,25 mL 1 M NaOH; 1,43 g NaCl
6,5	50,0	15,7	0,076	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 13,2 mL 1 M NaOH
6,5	86,5	27,2	0,137	11,77 g KH ₂ PO ₄ ; 25,5 mL 1 M NaOH
6,5	86,5	27,2	0,149	11,77 g KH ₂ PO ₄ ; 26,5 mL 1 M NaOH; 0,56 g NaCl
6,5	86,5	27,2	0,158	11,77 g KH ₂ PO ₄ ; 27,25 mL 1 M NaOH; 1,0 g NaCl
6,5	86,5	27,2	0,172	11,77 g KH ₂ PO ₄ ; 28,5 mL 1 M NaOH; 1,64 g NaCl
6,5	86,5	27,2	0,200	11,77 g KH ₂ PO ₄ ; 30 mL 1 M NaOH; 3,14 g NaCl
7,0	50,0	27,2	0,105	6,8 g KH ₂ PO ₄ ; 27,6 mL 1 M NaOH

Preglednica V: Količine uporabljenih snovi za pripravo 1 L vodne raztopine AP z različnimi pH vrednostmi, koncentracijami, pufrskimi kapacitetami in ionskimi močmi.

pH	Konc [mM]	β [mmol/L Δ pH]	μ [M]	Količine uporabljenih snovi
5,0	46,87	25,0	0,031	4,048 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,979 mL 100% CH ₃ COOH; 1 mL 1 M NaOH;
5,0	50,94	27,2	0,035	4,398 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,064 mL 100% CH ₃ COOH; 2,5 mL 1 M NaOH;
5,0	50,94	27,2	0,151	4,398 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,064 mL 100% CH ₃ COOH; 4,125 mL 1 M NaOH; 6,672 g NaCl

Preglednica V: Nadaljevanje

5,0	50,94	27,2	0,203	4,398 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,064 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH; 9,652 g NaCl
5,5	46,87	14,1	0,040	4,048 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,979 mL 100% CH ₃ COOH; 10 mL 1 M NaOH;
6,0	16,88	2,0	0,016	1,458 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,3526 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH;
6,0	16,88	2,0	0,019	1,458 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,3526 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH; 0,1406 g NaCl
6,0	16,88	2,0	0,060	1,458 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,3526 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH; 2,5676 g NaCl
6,0	16,88	2,0	0,098	1,458 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,3526 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH; 4,7866 g NaCl
6,0	16,88	2,0	0,175	1,458 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,3526 mL 100% CH ₃ COOH; 5,75 mL 1 M NaOH; 9,265 g NaCl
6,0	46,87	5,6	0,045	4,048 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 0,979 mL 100% CH ₃ COOH; 15,4 mL 1 M NaOH;
6,0	53,17	6,3	0,051	4,59 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,1108 mL 100% CH ₃ COOH; 17,5 mL 1 M NaOH;
6,0	53,17	6,3	0,060	4,59 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,1108 mL 100% CH ₃ COOH; 17 mL 1 M NaOH; 0,5348 g NaCl
6,0	53,17	6,3	0,099	4,59 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,1108 mL 100% CH ₃ COOH; 17,75 mL 1 M NaOH; 2,7538 g NaCl
6,0	53,17	6,3	0,130	4,59 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,1108 mL 100% CH ₃ COOH; 17,625 mL 1 M NaOH; 4,602 g NaCl
6,0	53,17	6,3	0,176	4,59 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,1108 mL 100% CH ₃ COOH; 18 mL 1 M NaOH; 7,232 g NaCl
6,0	84,39	10,0	0,081	7,284 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,7632 mL 100% CH ₃ COOH; 27,75 mL 1 M NaOH;
6,0	84,39	10,0	0,098	7,284 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 1,7632 mL 100% CH ₃ COOH; 27,75 mL 1 M NaOH; 0,997 g NaCl
6,0	126,59	15,0	0,130	10,93 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 2,645 mL 100% CH ₃ COOH; 42,25 mL 1 M NaOH; 0,424 g NaCl
6,0	126,59	15,0	0,175	10,93 g CH ₃ COONa*3H ₂ O; 2,645 mL 100% CH ₃ COOH; 41,75 mL 1 M NaOH; 3,08 g NaCl

Preglednica VI: Količine uporabljenih snovi za pripravo 1 L vodne raztopine MP z različnimi pH vrednostmi, koncentracijami, pufrskimi kapacitetami in ionskimi močmi.

pH	Konc [mM]	β [mmol/LΔpH]	μ [M]	Količine uporabljenih snovi
6,0	3,49	2,0	0,020	0,41 g MK; 5,4 mL 1 M NaOH; 0,73 g NaCl
6,0	11,01	6,3	0,062	1,28 g MK; 17 mL 1 M NaOH; 2,27 g NaCl
6,0	17,47	10,0	0,101	2,03 g MK; 27,6 mL 1 M NaOH; 3,67 g NaCl
6,0	26,21	15,0	0,174	3,04 g MK; 42,125 mL 1 M NaOH; 6,79 g NaCl

5.2.3 UV spektrofotometrija

Za določanje koncentracije natrijevega diklofenakata, kjer sta bila medija za sproščanje fosfatni ali acetatni pufer, smo kot analizno metodo uporabili UV spektrofotometrijo. S spektrofotometrom smo pri valovni dolžini 276 nm določili absorpcijski maksimum učinkovine in pri tej valovni dolžini nato merili absorbance naših vzorcev. Pred vsakim merjenjem vzorcev smo brisali ozadje, da se je od izmerjene absorbance odštela absorbanca medija. Zato smo za slepi vzorec uporabili medije za raztavljanje brez učinkovine. Kadar smo vzorcem izmerili absorbanco, ki je bila izven območja umeritvene premice, smo vzorec ustrezno redčili (redčitev 1/5).

5.2.4 Metoda HPLC

Pri poskusih, kjer je bil medij za sproščanje maleatni pufer, je bila UV spektrofotometrija neprimerena analizna metoda. Maleinska kislina namreč močno absorbira UV svetlubo, zaradi česar je nemogoče izmeriti absorbanco naše učinkovine in določiti njeno koncentracijo. Zato smo uporabili metodo tekočinske kromatografije visoke ločljivosti (HPLC), ki temelji na ločevanju posameznih komponent vzorca na osnovi njihovih fizikalno-kemijskih lastnosti. Čim boljše ločevanje komponent pa smo dosegli z optimalnimi pogoji kromatografskega sistema.

Uporabljeni kromatografski pogoji:

- kolona: Phenomenex onyx monolithic C18, 50×4,6 mm
- mobilna faza: (A) vodna faza - 50 mM KH₂PO₄ pH 4,6
 (B) organska faza - acetonitril
 $A : B = 60 \text{ vol \%} : 40 \text{ vol \%}$
- volumen injiciranja: 10 µL

- pretok: 2 mL/min
- temperatura kolone: 35°C

5.2.5 Določanje enačb umeritvenih premic

- Umeritvene premice natrijevega diklofenakata v acetatnih in fosfatnih pufrih

Umeritvene premice smo določili iz treh osnovnih raztopin s koncentracijo približno 600 mg/L. V vsako 100 mL merilno bučko smo natančno zatehtali približno 60 mg natrijevega diklofenakata in z deionizirano vodo dopolnili do oznake. Ko se je vsa učinkovina raztopila (pomagali smo si z ultrazvočno kadičko), smo odpipetirali določene volumne osnovnih raztopin v 10 mL bučke in jih do oznake dopolnili z medijem ustrezne pufske kapacitete in ionske moči. Z redčenjem osnovnih raztopin smo tako dobili raztopine z različnimi koncentracijami. S spektrofotometrom smo najprej brisali ozadje z uporabljenim medijem, nato pa končnim raztopinam izmerili absorbanco pri valovni dolžini 276 nm, kjer ima raztopina natrijevega diklofenakata maksimum absorpcije.

Za določitev enačb umeritvenih premic smo najprej narisali graf, kjer smo na abscisno os nanašali koncentracijo, na ordinatno pa izmerjeno absorbanco. Skozi dobljene točke smo narisali premico in z linearno regresijo določili enačbo premice ter kvadrat Pearsonovega koeficienta korelacije (R^2).

- Umeritvene premice natrijevega diklofenakata v maleatnih pufrih

Osnovno raztopino smo pripravili tako, da smo natančno natehtali približno 10 mg natrijevega diklofenakata, ga kvantitativno prenesli v 100 mL bučko in do oznake dopolnili z medijem. Bučko smo za nekaj minut postavili v ultrazvočno kadičko. V manše bučke smo odpipetirali ustrezne volumne osnovne raztopine in jih dopolnili z medijem do oznake. Iz vsake bučke smo nato v viale odpipetirali po 1000 μ L končne raztopine. Tako pripravljene raztopine različnih koncentracij smo analizirali z metodo HPLC.

Narisali smo grafe odvisnosti površine pod krivuljo od koncentracije in z metodo linearne regresije določili enačbo premice ter kvadrat Pearsonovega koeficienta korelacije (R^2).

5.2.6 Testi sproščanja po USP metodi z vesli

Sproščanje smo izvajali na aparatu 2, ki ustreza zahtevam Ameriške farmakopeje. Uporaba metode z vesli (»paddle method«) je zagotavljala konstantno in enakomerno mešanje medija. Prav tako pa je tudi preprečila morebitno »prilepljanje« tablete na mrežico košarice in zamašitev ogrodja, kar se lahko zgodi pri metodi s košaricami (aparat 1). Da tableta med samim poskusom ne bi plavala v mediju, smo jo vstavili v večkrat zavito nerjavečo žičko, ki je tako imela funkcijo uteževalca (19).

V posodo za sproščanje smo nalili 1 L medija in ga termostatirali na $37\pm0,5^{\circ}\text{C}$, temperaturo, pri kateri je celoten poskus tudi potekal. Temperatura vodne kopeli je bila prav tako $37\pm0,5^{\circ}\text{C}$, hitrost vrtenja mešal pa 100 obratov/min. Po nekaj sekundnem mešanju samega medija, je aparatura istočasno spustila vse tablete v posode z medijem. Tablete, vstavljeni v večkrat zavito žičko, so potonile na dno posode, kjer so ostale tekom celotnega poskusa. Vzorčenje je potekalo avtomatsko pri 15, 30, 45, 60, 75, 90, 110, 140, 165, 180, 210, 240, 300, 360, 420, 480, 600 in 1200 minutah od začetka poskusa. Vsakokrat je aparat vzel 5 mL vzorca, ki ga je predhodno tudi filtriral. Volumna odvzetih vzorcev nismo nadomeščali s svežim medijem.

5.2.7 Izračun profila sproščanja natrijevega diklofenakata iz tablet

Koncentracijo natrijevega diklofenakata v n -tem vzorcu pri času t smo izračunali iz ustrezne enačbe umeritvene premice. Med samim poskusom nismo nadomeščali volumna odvzetih vzorcev s svežim medijem, zato se je volumen medija v posodi postopno zmanjševal (enačba 4):

$$V_n = V_m - (n-1) \times V_{vz} \quad /enačba\ 4/$$

Maso učinkovine v posodi ob času t smo izračunali po enačbi 5:

$$m_n = c_n \times V_n \quad /enačba\ 5/$$

Dejansko maso sproščene učinkovine ob času t smo izračunali tako, da smo masi učinkovine v posodi ob času t prišteli maso učinkovine v vzorcih odvzetih pred časom t (enačba 6):

$$m_n' = m_n + V_{vz} \times (c_1 + c_2 + \dots + c_{n-1}) \quad /enačba\ 6/$$

Na koncu smo izračunali še delež sproščenega natrijevega diklofenakata ob času t po enačbi 7:

$$\% = (\mathbf{m_n}' / \mathbf{D}) \times 100 \quad /enačba\ 7/$$

V enačbah uporabljeni simboli:

n – število vzorcev, **c_n** – koncentracija natrijevega diklofenakata v n-tem vzorcu [mg/L], **V_m** – začetni volumen medija (1 L), **V_{vz}** – volumen vzorca (5 mL), **V_n** – dejanski volumen medija ob vzorčenju, **m_n** – masa učinkovine v dejanskem volumnu medija ob vzorčenju pri času t [mg], **m_n'** - masa sproščene učinkovine pri času t [mg], **%** - odstotek sproščene učinkovine pri času t, **D** – odmerek učinkovine v tabletih [mg]

5.2.8 Izračun pufrske kapacitete in ionske moči uporabljenih medijev

Pufrsko kapaciteto fosfatnih, acetatnih in maleatnih pufrov smo izračunali po enačbi 2, pri čemer smo upoštevali naslednje K_a oziroma pK_a vrednosti uporabljenih kislin:

- Fosforna kislina: K_{a1}=7,52·10⁻³, pK_{a1}=2,12
K_{a2}=6,23·10⁻⁸, pK_{a2}=7,21
K_{a3}=2,2·10⁻¹³, pK_{a3}=12,67 (20)
- Ocetna kislina: K_a=1,75·10⁻⁵, pK_a=4,76 (3)
- Maleinska kislina: K_{a1}=1,42·10⁻², pK_{a1}=1,83
K_{a2}=8,57·10⁻⁷, pK_{a2}=6,07 (20)

Ionsko moč vseh pufrov smo izračunali po enačbi 3. Kadar smo želeli pripraviti več vrst pufrov z isto ionsko močjo, smo kot sredstvo za uravnavanje ionske moči uporabili natrijev klorid.

6 REZULTATI

6.1 Umeritvene premice

V preglednicah VII-IX so zbrane enačbe umeritvenih premic natrijevega diklofenakata v uporabljenih medijih za sproščanje, ki podajajo odvisnost absorbance raztopine od njegove koncentracije. Poleg enačb premice je podan še kvadrat Pearsonovega koeficiente korelacije (R^2) ter območje koncentracij [mg/L], znotraj katerega je bila umeritvena premica narejena.

Preglednica VII: Enačbe umeritvenih premic v FP z različnimi pufrskimi kapacitetami (β) in ionskimi močmi (μ). V preglednici so podani tudi pH, koncentracije pufov v mediju (Konc), kvadrat Pearsonovega koeficiente korelacije (R^2) in območja koncentracij. A je absorbanca raztopine natrijevega diklofenakata pri 276 nm, c [mg/L] pa njegova koncentracija.

pH	Konc [mM],	β [mmol/lΔpH]	μ [M]	Enačba premice	R^2	Območje koncentracij [mg/L]
5,0	50,0	0,7	0,051	A=0,0314·c - 0,0022	0,9994	0 - 37,50
5,5	50,0	2,2	0,053	A=0,0318·c - 0,0011	0,9996	0 - 37,50
5,5	347,19	15	0,381	A=0,031·c + 0,0072	0,9996	0 - 30,39
6,0	15,87	2,0	0,019	A=0,0318·c + 0,0067	0,9997	0 - 30,05
6,0	15,87	2,0	0,061	A=0,0315·c + 0,0047	0,9996	0 - 30,45
6,0	15,87	2,0	0,100	A=0,0319·c + 0,0029	0,9998	0 - 30,45
6,0	15,87	2,0	0,177	A=0,0321·c + 0,004	0,9999	0 - 30,315
6,0	50,0	6,3	0,061	A=0,0311·c + 0,0089	0,9993	0 - 30,15
6,0	50,0	6,3	0,099	A=0,0321·c - 0,005	0,9995	0 - 30,27
6,0	50,0	6,3	0,145	A=0,0317·c + 0,0004	0,9998	0 - 30,765
6,0	50,0	6,3	0,173	A=0,0323·c + 0,0027	0,9998	0 - 30,765
6,0	79,37	10,0	0,098	A=0,0322·c + 0,0054	0,9999	0 - 30,05
6,0	119,06	15,0	0,146	A=0,0317·c - 0,0006	0,9996	0 - 30,27
6,0	119,06	15,0	0,176	A=0,0321·c + 7*10 ⁻⁵	0,9994	0 - 29,975
6,5	50,0	15,7	0,076	A=0,0317·c + 0,0018	0,9997	0 - 35,0
6,5	86,5	27,2	0,137	A=0,0321·c + 0,0047	0,9997	0 - 30,19
6,5	86,5	27,2	0,149	A=0,0318·c + 0,0034	0,9998	0 - 30,19
6,5	86,5	27,2	0,158	A=0,0319·c - 0,0067	0,9996	0 - 30,53
6,5	86,5	27,2	0,172	A=0,0324·c + 0,0027	0,9997	0 - 30,19
6,5	86,5	27,2	0,200	A=0,0323·c - 0,0022	0,9995	0 - 30,53
7,0	50,0	27,2	0,105	A=0,0317·c - 0,0027	0,9990	0 - 36,60

Preglednica VIII: Enačbe umeritvenih premic v AP z različnimi pufrskimi kapacitetami (β) in ionskimi močmi (μ). V preglednici so podani tudi pH, koncentracije pufrov v mediju (Konc), kvadrat Pearsonovega koeficiente korelacije (R^2) in območja koncentracij. A je absorbanca raztopine natrijevega diklofenakata pri 276 nm, c [mg/L] pa njegova koncentracija.

pH	Konc [mM],	β [mmol/lΔpH]	μ [M]	Enačba premice	R^2	Območje koncentracij [mg/L]
5,0	46,87	25,0	0,031	A=0,0313·c + 0,0067	0,9998	0 – 31,25
5,0	50,94	27,2	0,035	A=0,0312·c + 0,0037	0,9997	0 – 30,065
5,0	50,94	27,2	0,151	A=0,0312·c + 0,0026	0,9998	0 – 30,265
5,0	50,94	27,2	0,203	A=0,0319·c + 0,0015	0,9997	0 – 30,265
5,5	46,87	14,1	0,040	A=0,0317·c + 0,0069	0,9999	0 – 29,85
6,0	16,88	2,0	0,016	A=0,0322·c - 8*10 ⁻⁵	0,9996	0 – 30,415
6,0	16,88	2,0	0,019	A=0,0315·c + 0,0067	0,9997	0 – 30,18
6,0	16,88	2,0	0,060	A=0,0321·c - 0,0018	0,9999	0 – 30,43
6,0	16,88	2,0	0,098	A=0,0319·c + 0,0042	0,9998	0 – 30,43
6,0	16,88	2,0	0,175	A=0,0320·c + 0,0052	0,9998	0 – 30,315
6,0	46,87	5,6	0,045	A=0,0315·c + 0,005	0,9997	0 – 29,85
6,0	53,17	6,3	0,051	A=0,032·c + 0,0018	0,9998	0 – 30,43
6,0	53,17	6,3	0,060	A=0,0316·c + 0,007	0,9997	0 – 30,18
6,0	53,17	6,3	0,099	A=0,032·c + 0,0028	0,9998	0 – 30,73
6,0	53,17	6,3	0,130	A=0,0323·c + 0,0001	0,9999	0 – 29,975
6,0	53,17	6,3	0,176	A=0,0316·c + 0,0047	0,9999	0 – 30,415
6,0	84,39	10,0	0,081	A=0,0321·c + 0,0018	1,0000	0 – 30,18
6,0	84,39	10,0	0,098	A=0,0324·c + 0,0016	0,9999	0 – 30,18
6,0	126,59	15,0	0,130	A=0,0321·c + 0,0029	0,9999	0 – 30,73
6,0	126,59	15,0	0,175	A=0,0319·c + 0,0055	0,9993	0 – 30,065

Preglednica IX: Enačbe umeritvenih premic v MP z različnimi pufrskimi kapacitetami (β) in ionskimi močmi (μ). V preglednici so podani tudi pH, koncentracije pufrov v mediju (Konc), kvadrat Pearsonovega koeficiente korelacije (R^2) in območja koncentracij. A je absorbanca raztopine natrijevega diklofenakata pri 276 nm, c [mg/L] pa njegova koncentracija.

pH	Konc [mM]	β [mmol/lΔpH]	μ [M]	Enačba premice	R^2	Območje koncentracij [mg/L]
6,0	3,49	2,0	0,02	A=10,309·c + 1,6203	0,9997	0 – 77,84
6,0	11,01	6,3	0,062	A=10,351·c + 1,9583	0,9999	0 – 73,36
6,0	17,47	10,0	0,101	A=10,566·c + 1,117	1,0000	0 – 73,92
6,0	26,21	15,0	0,174	A=10,539·c - 3,187	0,9996	0 – 82,81

6.2 Rezultati sproščanja po USP2 metodi

V preglednicah X-LIII so podani odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v fosfatnih, acetatnih in maleatnih pufrih z različnimi pH, koncentracijami, pufrskimi kapacitetami in ionskimi močmi. Vsaka preglednica vsebuje odstotke sproščene učinkovine za posamezno paralelko, povprečno vrednost, standardno deviacijo in koeficient variacije.

Preglednica X: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 5,0, $\beta=0,7 \text{ mmol/L} \Delta \text{pH}$ in $\mu=0,051 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	3,716	3,452	3,507	3,718	3,598	0,139	3,866
30	5,338	5,150	5,183	5,453	5,281	0,141	2,664
45	6,668	6,402	6,499	6,954	6,631	0,242	3,652
60	7,707	7,554	7,616	7,813	7,672	0,113	1,470
75	8,678	8,514	8,601	8,730	8,631	0,094	1,093
90	9,551	9,407	9,517	9,548	9,506	0,067	0,709
110	10,667	10,450	10,585	10,550	10,563	0,090	0,855
140	12,117	11,792	12,086	11,889	11,971	0,157	1,310
165	13,345	13,066	13,237	12,880	13,132	0,204	1,550
180	14,597	14,122	14,228	13,681	14,157	0,377	2,661
210	15,842	15,503	15,520	14,816	15,420	0,432	2,803
240	16,960	16,966	16,623	15,852	16,600	0,524	3,155
300	19,123	18,986	18,846	17,884	18,710	0,562	3,002
360	21,036	21,054	20,694	19,544	20,582	0,712	3,457
420	22,849	22,935	22,592	21,014	22,347	0,901	4,031
480	24,446	24,717	24,150	22,357	23,918	1,066	4,456
600	25,857	26,084	25,551	23,604	25,274	1,135	4,489
1200	36,788	37,670	38,769	32,796	36,506	2,602	7,129

Preglednica XI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 5,5, $\beta=2,2$ mmol/LApH in $\mu=0,053$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	3,927	3,789	3,419	3,702	3,709	0,215	5,789
30	5,582	5,672	5,102	5,400	5,439	0,252	4,630
45	6,763	7,133	6,682	6,715	6,823	0,209	3,069
60	7,815	8,492	7,814	7,898	8,005	0,327	4,091
75	8,737	9,687	8,846	8,920	9,048	0,433	4,783
90	9,686	10,813	9,842	9,999	10,085	0,502	4,977
110	10,782	12,058	11,049	11,256	11,286	0,550	4,870
140	12,357	13,791	12,650	12,934	12,933	0,619	4,783
165	13,592	15,115	13,937	14,238	14,221	0,652	4,586
180	14,671	16,585	15,217	15,506	15,495	0,805	5,197
210	16,073	17,987	16,672	16,917	16,912	0,800	4,728
240	17,348	19,381	17,969	18,201	18,225	0,851	4,670
300	19,737	21,944	20,338	20,548	20,642	0,934	4,523
360	21,996	24,313	22,546	22,676	22,883	0,998	4,361
420	24,039	26,490	24,594	24,645	24,942	1,068	4,282
480	26,042	28,448	26,453	26,399	26,835	1,091	4,064
600	28,005	30,159	28,156	27,940	28,565	1,067	3,735
1200	44,065	45,283	41,923	41,222	43,123	1,880	4,360

Preglednica XII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 5,5, $\beta=15,0$ mmol/LApH in $\mu=0,381$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	43,175	55,621	70,268	56,354	13,561	24,064
30	57,766	65,631	78,074	67,157	10,239	15,247
45	64,791	69,678	80,404	71,624	7,986	11,151
60	68,984	71,691	81,331	74,002	6,490	8,770
75	72,847	75,234	81,793	76,625	4,632	6,045
90	77,920	77,992	82,711	79,541	2,745	3,451
110	82,050	80,584	82,863	81,832	1,155	1,411
140	84,180	81,949	84,831	83,653	1,511	1,806
165	87,963	83,458	85,584	85,669	2,254	2,631
180	89,017	83,608	83,636	85,421	3,115	3,646
210	89,466	85,699	85,723	86,963	2,168	2,493
240	89,466	85,847	86,464	87,259	1,936	2,219
300	89,763	86,143	86,464	87,457	2,004	2,291
360	89,763	87,024	86,611	87,799	1,713	1,951
420	88,444	88,632	86,611	87,895	1,117	1,270
480	89,902	87,905	86,611	88,139	1,658	1,881
600	88,886	91,519	85,168	88,525	3,191	3,605
1200	89,175	89,075	85,923	88,058	1,849	2,100

Preglednica XIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,019$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,853	4,745	5,097	4,899	0,180	3,684
30	7,534	7,597	8,160	7,764	0,345	4,439
45	9,725	9,972	10,678	10,125	0,495	4,887
60	11,747	12,059	13,091	12,299	0,704	5,721
75	13,758	13,921	15,122	14,267	0,745	5,221
90	15,603	15,683	17,021	16,102	0,796	4,946
110	17,998	17,919	19,396	18,438	0,831	4,507
140	21,186	20,985	22,608	21,593	0,885	4,098
165	23,710	23,348	25,141	24,066	0,948	3,939
180	26,191	25,668	27,420	26,426	0,899	3,403
210	29,024	28,390	30,408	29,274	1,032	3,525
240	33,545	30,839	33,524	32,636	1,556	4,768
300	37,463	35,817	38,394	37,225	1,305	3,506
360	42,410	40,331	41,916	41,552	1,086	2,615
420	47,479	44,096	46,880	46,152	1,805	3,912
480	50,297	47,697	50,510	49,501	1,566	3,164
600	53,984	51,278	54,120	53,127	1,603	3,017
1200	80,679	75,499	80,451	78,876	2,927	3,710

Preglednica XIV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,061$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,616	4,582	4,460	4,553	0,082	1,800
30	7,147	7,092	6,769	7,003	0,205	2,920
45	9,284	9,247	8,688	9,073	0,333	3,675
60	11,060	11,265	10,473	10,933	0,411	3,762
75	12,796	12,996	12,124	12,639	0,457	3,614
90	14,460	14,595	13,642	14,232	0,515	3,621
110	16,522	16,644	15,616	16,260	0,562	3,455
140	19,350	19,504	18,284	19,046	0,664	3,488
165	21,606	21,683	20,450	21,247	0,691	3,252
180	23,513	23,610	22,210	23,111	0,782	3,382
210	25,899	26,066	24,777	25,581	0,701	2,742
240	28,120	28,420	27,059	27,866	0,715	2,566
300	31,305	32,012	31,008	31,441	0,516	1,640
360	35,670	35,991	35,168	35,609	0,415	1,165
420	39,562	39,656	38,566	39,261	0,604	1,538
480	42,392	43,009	41,799	42,400	0,605	1,426
600	45,650	45,909	44,723	45,427	0,624	1,373
1200	67,595	69,992	68,754	68,780	1,199	1,743

Preglednica XV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,100$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,501	4,503	4,500	4,501	0,001	0,033
30	7,004	6,976	6,954	6,978	0,025	0,359
45	9,184	8,938	8,994	9,039	0,129	1,422
60	11,042	10,736	10,840	10,873	0,156	1,434
75	12,645	12,339	12,461	12,482	0,154	1,233
90	14,117	13,811	13,923	13,950	0,154	1,107
110	16,008	15,673	15,800	15,827	0,169	1,068
140	18,618	18,253	18,361	18,411	0,187	1,016
165	20,610	20,247	20,369	20,409	0,185	0,906
180	22,442	22,049	22,188	22,226	0,199	0,896
210	24,682	24,260	24,412	24,452	0,214	0,873
240	26,792	26,282	26,507	26,527	0,255	0,963
300	30,380	29,930	30,157	30,156	0,225	0,745
360	34,054	33,754	34,243	34,017	0,247	0,726
420	37,270	36,971	37,582	37,274	0,305	0,819
480	39,888	39,881	39,891	39,887	0,005	0,014
600	43,648	42,774	43,481	43,301	0,464	1,071
1200	65,653	65,076	65,803	65,511	0,383	0,585

Preglednica XVI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,177$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,489	3,566	3,215	3,423	0,184	5,388
30	5,608	5,646	5,214	5,489	0,239	4,356
45	7,411	7,320	6,897	7,209	0,274	3,803
60	9,084	8,894	8,480	8,819	0,308	3,497
75	10,566	10,340	9,874	10,260	0,353	3,440
90	11,890	11,689	11,170	11,583	0,372	3,209
110	13,627	13,328	12,789	13,248	0,425	3,207
140	15,950	15,582	14,996	15,509	0,481	3,104
165	17,758	17,323	16,746	17,276	0,507	2,937
180	19,320	18,820	18,222	18,787	0,550	2,926
210	21,343	20,718	20,160	20,740	0,592	2,855
240	23,239	22,518	21,883	22,547	0,679	3,010
300	26,691	25,869	25,194	25,918	0,750	2,893
360	29,519	28,800	28,228	28,849	0,647	2,243
420	32,676	32,087	30,929	31,897	0,889	2,786
480	36,530	34,645	33,931	35,035	1,343	3,833
600	38,517	37,330	36,915	37,588	0,831	2,212
1200	61,247	59,260	58,581	59,696	1,385	2,321

Preglednica XVII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LΔpH in $\mu=0,061$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,128	4,117	3,770	4,005	0,204	5,085
30	6,165	6,099	5,852	6,039	0,165	2,730
45	7,684	7,658	7,509	7,617	0,094	1,238
60	9,196	9,114	9,000	9,103	0,099	1,082
75	10,481	10,437	10,388	10,435	0,046	0,444
90	11,821	11,753	11,675	11,750	0,073	0,623
110	13,434	13,218	13,267	13,306	0,113	0,850
140	15,809	15,637	15,628	15,691	0,102	0,653
165	17,620	17,333	17,513	17,489	0,145	0,830
180	19,208	19,144	19,173	19,175	0,032	0,168
210	21,273	21,250	21,252	21,258	0,013	0,061
240	23,237	23,253	23,411	23,301	0,096	0,414
300	26,873	26,757	27,102	26,911	0,176	0,654
360	30,280	30,331	30,292	30,301	0,027	0,089
420	33,491	32,943	33,375	33,269	0,289	0,868
480	36,932	36,360	35,530	36,274	0,705	1,944
600	39,138	39,315	37,602	38,685	0,942	2,435
1200	59,902	62,536	59,578	60,672	1,622	2,674

Preglednica XVIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LΔpH in $\mu=0,099$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,916	4,045	3,858	3,940	0,096	2,430
30	5,817	6,088	5,793	5,899	0,164	2,781
45	7,337	7,690	7,351	7,459	0,200	2,681
60	8,664	9,130	8,719	8,838	0,255	2,886
75	9,892	10,441	9,898	10,077	0,316	3,131
90	11,052	11,685	11,072	11,270	0,360	3,194
110	12,480	13,224	12,478	12,728	0,430	3,379
140	14,535	15,356	14,444	14,778	0,502	3,397
165	16,129	16,998	15,955	16,361	0,559	3,417
180	17,744	18,721	17,575	18,014	0,619	3,434
210	19,589	20,612	19,305	19,835	0,688	3,468
240	21,335	22,376	20,850	21,520	0,780	3,623
300	24,426	25,563	23,721	24,570	0,929	3,783
360	27,413	28,471	26,462	27,449	1,005	3,663
420	30,442	31,595	28,958	30,332	1,322	4,359
480	33,338	34,472	31,697	33,169	1,395	4,206
600	35,499	36,905	34,252	35,552	1,327	3,733
1200	54,982	56,682	52,918	54,861	1,885	3,436

Preglednica XIX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,145$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	P5 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	3,874	9,112	11,349	3,587	3,708	6,326	3,652	57,739
30	5,884	11,952	14,706	5,549	5,620	8,742	4,301	49,193
45	7,608	14,156	17,035	7,098	7,185	10,616	4,662	43,911
60	9,016	16,009	18,956	8,547	8,590	12,223	4,916	40,216
75	10,387	17,637	20,654	9,774	9,805	13,651	5,134	37,605
90	11,629	19,105	22,163	11,025	10,953	14,975	5,284	35,287
110	13,077	20,838	23,875	12,512	12,396	16,540	5,423	32,791
140	15,176	23,198	26,204	14,656	14,370	18,721	5,569	29,747
165	16,847	24,883	27,957	16,339	15,918	20,389	5,622	27,573
180	18,124	26,350	29,435	17,713	17,250	21,774	5,699	26,173
210	19,895	28,137	31,593	19,527	18,987	23,628	5,832	24,685
240	21,569	29,767	33,640	21,212	20,627	25,363	5,957	23,488
300	24,666	32,843	36,549	24,271	23,656	28,397	5,909	20,807
360	27,513	35,041	39,153	27,080	26,467	31,051	5,720	18,421
420	29,895	38,539	41,743	29,914	29,176	33,853	5,858	17,305
480	32,913	40,134	44,319	32,374	31,481	36,244	5,681	15,675
600	35,200	42,297	46,312	35,108	34,617	38,707	5,308	13,714
1200	54,676	59,360	62,771	55,719	53,471	57,199	3,814	6,667

Preglednica XX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,173$ M v paralelkah, paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	12,531	7,671	9,119	4,299	8,405	3,412	40,601
30	16,571	10,313	12,781	7,377	11,761	3,894	33,111
45	19,251	12,640	15,271	9,622	14,196	4,085	28,774
60	21,403	14,684	17,386	11,553	16,256	4,177	25,697
75	23,272	16,449	19,129	13,144	17,999	4,284	23,800
90	24,951	17,966	20,624	14,548	19,523	4,391	22,494
110	26,891	19,831	22,350	16,331	21,351	4,442	20,805
140	29,592	22,305	24,717	18,784	23,850	4,538	19,025
165	31,488	24,151	26,484	20,755	25,719	4,508	17,527
180	33,544	25,666	27,977	22,305	27,373	4,727	17,270
210	35,881	27,522	29,294	24,226	29,231	4,906	16,784
240	37,770	29,252	31,757	25,933	31,178	5,000	16,038
300	41,095	32,183	34,784	29,014	34,269	5,126	14,958
360	43,539	34,751	36,790	31,797	36,720	4,987	13,582
420	46,113	37,447	39,072	34,361	39,248	4,976	12,679
480	48,816	39,846	40,773	36,627	41,515	5,181	12,480
600	51,362	41,811	43,171	38,599	43,736	5,433	12,423
1200	65,149	57,025	58,837	54,571	58,896	4,521	7,676

Preglednica XXI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=10,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,098$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,849	3,378	4,450	3,892	0,537	13,796
30	5,770	5,239	6,499	5,836	0,633	10,840
45	7,305	6,682	8,229	7,405	0,778	10,508
60	8,708	7,931	9,673	8,771	0,873	9,953
75	9,918	9,080	10,927	9,975	0,925	9,273
90	11,029	10,161	11,992	11,061	0,916	8,279
110	12,441	11,544	13,354	12,446	0,905	7,268
140	14,182	13,379	15,220	14,260	0,923	6,474
165	15,579	14,809	16,658	15,682	0,929	5,923
180	16,879	16,352	17,939	17,057	0,808	4,739
210	18,472	17,887	19,451	18,603	0,790	4,246
240	19,907	19,324	20,866	20,032	0,778	3,885
300	22,614	21,915	23,329	22,619	0,707	3,124
360	25,099	24,344	25,720	25,055	0,689	2,750
420	27,365	26,643	27,896	27,301	0,629	2,305
480	29,747	28,782	30,129	29,553	0,695	2,350
600	31,348	30,455	32,282	31,361	0,914	2,913
1200	48,283	46,976	47,872	47,710	0,668	1,400

Preglednica XXII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=15,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,146$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	P5 [%]	P6 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	14,037	12,480	8,872	8,196	14,516	8,550	11,108	2,902	26,122
30	16,294	16,310	11,283	10,145	16,715	10,687	13,572	3,165	23,321
45	18,040	18,558	13,159	11,653	18,466	12,282	15,360	3,320	21,616
60	19,529	20,454	14,628	12,908	20,115	13,589	16,870	3,519	20,861
75	20,857	22,061	15,876	13,974	21,662	14,735	18,194	3,721	20,450
90	22,024	23,414	16,966	14,884	23,079	15,690	19,343	3,914	20,235
110	23,490	24,913	18,231	16,060	25,621	16,824	20,857	4,296	20,596
140	25,435	26,861	19,910	17,500	28,455	18,439	22,767	4,709	20,684
165	26,917	28,345	21,132	18,634	30,304	19,622	24,159	4,963	20,544
180	28,403	29,761	22,319	19,673	32,155	20,979	25,548	5,203	20,367
210	30,048	31,181	23,735	20,942	34,255	22,420	27,097	5,435	20,057
240	31,239	33,118	24,997	22,088	35,598	23,673	28,452	5,584	19,624
300	33,459	35,638	27,244	24,250	38,417	26,078	30,848	5,768	18,697
360	35,520	38,144	29,463	26,139	40,336	28,263	32,978	5,808	17,611
420	37,570	39,464	31,773	27,844	41,657	30,742	34,842	5,485	15,744
480	39,609	41,068	33,640	29,178	43,847	32,933	36,713	5,635	15,349
600	41,492	42,954	35,497	31,036	45,590	34,386	38,493	5,669	14,728
1200	50,423	54,207	47,519	40,420	54,833	44,933	48,723	5,569	11,429

Preglednica XXIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,0, $\beta=15,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,176 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	P5 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	11,588	9,698	10,716	5,723	8,225	9,190	2,307	25,104
30	15,748	16,297	13,964	7,714	10,860	12,917	3,600	27,871
45	18,700	21,328	16,037	9,390	12,618	15,615	4,745	30,390
60	20,971	24,563	17,767	10,815	14,030	17,629	5,447	30,896
75	22,809	26,993	19,185	12,081	15,252	19,264	5,916	30,710
90	24,547	29,138	20,476	13,312	16,345	20,764	6,316	30,420
110	26,485	30,542	22,059	14,715	17,856	22,332	6,379	28,567
140	29,125	34,130	24,110	16,734	20,081	24,836	6,956	28,008
165	30,356	36,064	25,676	18,182	21,846	26,425	7,033	26,614
180	32,851	39,910	27,411	19,739	23,810	28,744	7,886	27,435
210	35,333	41,529	29,108	21,435	26,473	30,776	7,825	25,427
240	36,350	43,725	30,962	22,976	28,564	32,515	7,896	24,284
300	37,505	47,074	33,277	25,753	32,128	35,147	7,885	22,433
360	41,959	49,246	35,724	28,342	34,895	38,033	7,910	20,796
420	43,817	50,975	36,440	30,910	36,778	39,784	7,754	19,490
480	45,664	53,554	37,864	32,759	39,803	41,929	7,972	19,013
600	48,209	54,979	39,138	34,882	40,806	43,603	7,975	18,291
1200	62,970	63,765	51,486	46,051	52,919	55,438	7,684	13,860

Preglednica XXIV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=15,7 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,076 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	5,082	4,883	4,645	4,870	0,219	4,493
30	7,575	7,565	7,420	7,520	0,087	1,154
45	9,710	9,725	9,406	9,614	0,180	1,875
60	11,648	11,842	11,258	11,583	0,298	2,570
75	13,606	13,823	12,947	13,459	0,456	3,390
90	15,399	15,637	14,566	15,201	0,562	3,700
110	17,553	17,847	16,664	17,354	0,616	3,550
140	20,552	20,973	19,597	20,374	0,705	3,462
165	22,927	23,376	21,913	22,739	0,749	3,295
180	25,138	25,520	24,127	24,928	0,720	2,887
210	27,849	28,476	26,866	27,730	0,812	2,927
240	30,277	31,022	29,086	30,128	0,976	3,241
300	35,517	37,137	33,439	35,364	1,853	5,241
360	38,927	40,586	39,152	39,555	0,900	2,275
420	43,203	45,060	42,794	43,685	1,208	2,765
480	46,429	47,878	46,126	46,811	0,937	2,001
600	50,075	51,714	49,008	50,266	1,363	2,712
1200	75,170	76,070	75,427	75,556	0,464	0,614

Preglednica XXV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ in $\mu=0,137 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,994	3,731	3,880	3,868	0,132	3,400
30	6,428	6,058	6,342	6,276	0,194	3,093
45	8,385	7,946	8,352	8,228	0,245	2,976
60	10,146	9,551	10,071	9,923	0,324	3,264
75	11,806	11,059	11,657	11,507	0,396	3,438
90	13,396	12,588	13,203	13,063	0,422	3,232
110	15,283	14,378	15,111	14,924	0,481	3,220
140	17,916	16,901	17,774	17,530	0,550	3,137
165	19,934	18,820	19,845	19,533	0,619	3,169
180	21,671	20,435	21,480	21,196	0,665	3,139
210	23,876	22,480	23,710	23,355	0,762	3,264
240	26,099	24,398	25,748	25,415	0,898	3,532
300	29,813	27,983	29,505	29,100	0,980	3,368
360	32,487	30,375	32,387	31,750	1,192	3,754
420	35,987	33,664	35,632	35,094	1,252	3,566
480	39,033	36,650	38,565	38,083	1,262	3,315
600	42,062	39,055	41,629	40,915	1,626	3,973
1200	65,159	60,014	64,449	63,207	2,788	4,411

Preglednica XXVI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ in $\mu=0,149 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	8,005	12,221	7,381	5,219	8,206	2,930	35,709
30	10,685	15,030	10,073	7,806	10,899	3,020	27,709
45	12,918	17,182	12,378	9,951	13,107	3,007	22,946
60	15,046	19,132	14,392	11,871	15,110	3,010	19,920
75	17,010	20,881	16,242	13,600	16,933	3,010	17,773
90	18,781	22,462	17,960	15,200	18,601	2,996	16,105
110	20,968	24,382	20,035	17,151	20,634	2,981	14,445
140	23,930	27,012	22,858	19,809	23,402	2,973	12,704
165	26,124	29,099	25,002	21,829	25,513	3,004	11,772
180	27,709	30,617	26,984	23,691	27,250	2,845	10,441
210	29,940	32,787	29,315	25,778	29,455	2,879	9,776
240	31,934	34,626	31,586	27,825	31,493	2,797	8,882
300	35,907	39,352	35,577	31,211	35,512	3,337	9,397
360	39,420	43,902	38,812	34,538	39,168	3,831	9,782
420	42,769	48,125	41,883	38,135	42,728	4,121	9,644
480	45,665	50,226	44,938	40,997	45,456	3,784	8,323
600	48,401	53,807	46,529	42,563	47,825	4,672	9,769
1200	68,309	73,394	67,456	66,342	68,875	3,118	4,528

Preglednica XXVII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=27,2 \text{ mmol/L} \Delta \text{pH}$ in $\mu=0,158 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	9,465	7,344	7,220	7,027	7,764	1,142	14,704
30	12,516	9,814	9,855	9,834	10,505	1,341	12,766
45	14,854	11,903	11,984	12,320	12,765	1,404	11,000
60	17,119	13,828	14,070	14,457	14,868	1,522	10,238
75	19,011	15,531	15,780	16,188	16,628	1,612	9,695
90	20,715	17,195	17,299	17,911	18,280	1,654	9,048
110	22,767	19,301	19,536	20,015	20,405	1,603	7,855
140	25,548	22,295	22,452	22,976	23,318	1,515	6,498
165	27,696	24,528	24,635	25,207	25,517	1,483	5,813
180	30,384	26,543	26,628	27,279	27,709	1,814	6,545
210	32,859	29,048	28,848	29,782	30,134	1,861	6,174
240	35,177	32,325	31,874	32,763	33,035	1,473	4,460
300	38,634	37,573	35,827	37,278	37,328	1,158	3,102
360	41,643	42,068	39,031	40,899	40,910	1,343	3,283
420	45,492	46,107	42,217	43,205	44,255	1,845	4,169
480	48,185	49,406	45,242	46,214	47,262	1,882	3,982
600	51,287	53,115	46,962	48,210	49,893	2,814	5,640
1200	69,935	72,980	67,984	66,779	69,419	2,706	3,899

Preglednica XXVIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=27,2 \text{ mmol/L} \Delta \text{pH}$ in $\mu=0,172 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	8,627	6,905	6,679	11,093	8,326	2,039	24,492
30	11,354	9,607	9,297	14,147	11,101	2,223	20,027
45	13,554	11,873	11,569	16,609	13,401	2,310	17,237
60	15,504	13,917	13,558	18,847	15,456	2,413	15,615
75	17,324	15,740	15,537	20,803	17,351	2,436	14,039
90	18,868	17,436	17,356	22,419	19,020	2,370	12,461
110	20,876	19,448	19,611	24,593	21,132	2,394	11,327
140	23,726	22,216	22,741	27,584	24,067	2,427	10,086
165	25,918	24,383	25,237	29,270	26,202	2,140	8,166
180	27,604	25,956	27,194	31,762	28,129	2,521	8,962
210	29,171	28,217	29,234	34,823	30,361	3,011	9,917
240	32,192	30,298	32,125	36,999	32,903	2,868	8,716
300	37,200	34,886	37,875	41,038	37,750	2,538	6,724
360	41,896	39,021	42,594	44,912	42,106	2,427	5,764
420	46,142	42,709	46,007	47,766	45,656	2,121	4,646
480	49,239	46,236	48,129	51,457	48,765	2,181	4,473
600	52,320	49,042	51,927	54,139	51,857	2,110	4,068
1200	73,764	69,693	73,682	72,952	72,523	1,921	2,649

Preglednica XXIX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 6,5, $\beta=27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ in $\mu=0,200 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	8,322	7,274	7,084	7,560	0,667	8,819
30	10,989	10,339	9,748	10,359	0,621	5,994
45	13,191	13,082	11,972	12,748	0,675	5,291
60	15,141	15,570	14,003	14,905	0,810	5,433
75	16,962	17,743	15,842	16,849	0,955	5,669
90	18,655	19,694	17,432	18,594	1,132	6,089
110	20,811	22,024	19,522	20,786	1,251	6,020
140	23,780	25,233	22,402	23,805	1,416	5,948
165	26,177	27,657	24,558	26,131	1,550	5,932
180	28,446	30,092	26,556	28,364	1,769	6,237
210	31,478	32,870	29,157	31,168	1,876	6,018
240	34,500	35,343	32,001	33,948	1,738	5,121
300	39,223	39,684	37,350	38,753	1,236	3,189
360	43,351	43,282	41,521	42,718	1,037	2,428
420	46,891	47,434	45,526	46,617	0,983	2,108
480	50,834	49,854	49,083	49,924	0,878	1,758
600	53,916	52,828	51,772	52,839	1,072	2,029
1200	73,696	71,559	70,978	72,078	1,432	1,986

Preglednica XXX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v FP s pH 7,0, $\beta=27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ in $\mu=0,105 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	5,475	4,834	4,707	4,662	4,919	0,378	7,679
30	8,329	7,565	7,306	7,188	7,597	0,513	6,751
45	10,763	9,963	9,578	9,391	9,924	0,608	6,128
60	12,906	12,189	11,649	11,553	12,074	0,621	5,143
75	14,975	14,151	13,585	13,519	14,058	0,674	4,797
90	16,880	15,882	15,387	15,261	15,853	0,736	4,642
110	19,296	18,137	17,767	17,511	18,178	0,789	4,338
140	22,641	21,160	20,780	20,596	21,294	0,928	4,359
165	25,303	23,825	23,196	23,033	23,839	1,034	4,338
180	27,681	26,137	25,356	25,338	26,128	1,100	4,212
210	30,765	28,867	28,050	28,107	28,947	1,268	4,380
240	34,005	31,430	30,609	30,683	31,682	1,593	5,027
300	39,781	36,042	35,220	36,215	36,815	2,025	5,500
360	43,906	40,926	41,707	40,025	41,641	1,659	3,984
420	48,741	45,279	44,669	44,250	45,735	2,048	4,478
480	52,676	49,309	48,205	47,729	49,480	2,231	4,509
600	56,154	52,427	51,575	51,332	52,872	2,238	4,232
1200	84,118	76,054	76,694	75,702	78,142	4,005	5,126

Preglednica XXXI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 5,0, $\beta=25,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,031 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	1,252	1,132	1,137	1,365	1,219	0,113	9,275
30	1,760	1,738	1,746	1,975	1,777	0,142	8,012
45	2,138	2,182	2,193	2,486	2,205	0,200	9,059
60	2,452	2,498	2,510	2,899	2,561	0,230	8,969
75	2,765	2,906	2,920	3,247	2,875	0,282	9,797
90	3,044	3,094	3,109	3,624	3,132	0,358	11,424
110	3,322	3,343	3,359	3,906	3,404	0,361	10,593
140	3,722	3,714	3,732	4,342	3,798	0,389	10,243
165	4,059	3,991	4,010	4,713	4,114	0,430	10,459
180	4,332	4,266	4,287	5,021	4,381	0,466	10,636
210	4,696	4,540	4,562	5,358	4,701	0,483	10,276
240	5,087	4,874	4,897	5,663	5,026	0,493	9,818
300	5,746	5,476	5,502	6,270	5,628	0,522	9,274
360	6,401	6,135	6,165	6,843	6,227	0,549	8,824
420	7,023	6,732	6,764	7,412	6,808	0,569	8,365
480	7,613	7,325	7,359	7,949	7,363	0,590	8,015
600	8,199	7,885	7,922	8,454	7,886	0,631	8,006
1200	13,562	12,430	12,489	13,146	12,736	0,776	6,093

Preglednica XXXII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 5,0, $\beta=27,2 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,035 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	1,306	1,220	1,382	1,303	0,081	6,199
30	1,873	1,728	2,017	1,872	0,145	7,723
45	2,342	2,138	2,459	2,313	0,163	7,034
60	2,716	2,483	2,899	2,699	0,209	7,729
75	3,057	2,826	3,243	3,042	0,209	6,863
90	3,335	3,106	3,616	3,352	0,256	7,628
110	3,672	3,384	3,957	3,671	0,286	7,802
140	4,130	3,814	4,450	4,131	0,318	7,686
165	4,464	4,059	4,787	4,437	0,364	8,215
180	4,555	4,303	4,939	4,599	0,320	6,968
210	4,945	4,666	5,272	4,961	0,304	6,120
240	5,184	5,027	5,574	5,262	0,282	5,351
300	5,779	5,716	6,233	5,909	0,283	4,782
360	6,340	6,341	7,039	6,573	0,403	6,132
420	6,899	6,933	7,751	7,194	0,482	6,702
480	7,396	7,464	8,311	7,724	0,510	6,604
600	7,891	8,021	8,781	8,231	0,481	5,844
1200	12,432	12,858	13,901	13,064	0,755	5,782

Preglednica XXXIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 5,0, $\beta=27,2 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,151 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	P4 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0	0
15	1,340	1,402	1,536	1,480	1,440	0,086	6,004
30	1,937	2,062	2,168	2,147	2,079	0,105	5,049
45	2,437	2,500	2,639	2,558	2,534	0,086	3,393
60	2,873	2,874	3,108	2,935	2,947	0,111	3,772
75	3,245	3,276	3,420	3,310	3,312	0,076	2,301
90	3,645	3,553	3,760	3,590	3,637	0,090	2,482
110	4,074	3,890	4,099	3,930	3,998	0,103	2,588
140	4,592	4,317	4,650	4,392	4,488	0,159	3,537
165	4,926	4,650	4,955	4,760	4,823	0,143	2,975
180	5,227	4,680	5,318	5,003	5,057	0,284	5,616
210	5,557	5,040	5,710	5,367	5,419	0,289	5,328
240	5,916	5,369	6,070	5,698	5,763	0,304	5,275
300	6,509	5,962	6,697	6,238	6,352	0,321	5,047
360	7,041	6,494	7,231	6,745	6,878	0,325	4,721
420	7,540	7,169	7,732	7,220	7,415	0,268	3,610
480	8,008	7,578	8,202	7,574	7,840	0,316	4,024
600	8,473	7,956	8,640	7,955	8,256	0,354	4,282
1200	12,085	11,220	12,513	11,253	11,768	0,638	5,423

Preglednica XXXIV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 5,0, $\beta=27,2 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,203 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	1,600	1,379	1,477	1,485	0,111	7,480
30	2,281	2,057	2,219	2,186	0,116	5,287
45	2,834	2,578	2,681	2,698	0,129	4,778
60	3,232	2,975	3,109	3,106	0,129	4,143
75	3,628	3,370	3,536	3,511	0,131	3,729
90	3,962	3,642	3,930	3,844	0,176	4,583
110	4,203	4,032	4,261	4,165	0,119	2,855
140	4,682	4,481	4,711	4,625	0,126	2,715
165	4,981	4,748	5,010	4,913	0,143	2,914
180	5,396	5,192	5,484	5,358	0,150	2,798
210	5,839	5,545	5,868	5,751	0,179	3,106
240	6,015	5,809	6,338	6,054	0,267	4,408
300	6,628	6,362	6,835	6,608	0,237	3,587
360	7,093	6,825	7,387	7,102	0,281	3,955
420	7,555	7,286	7,878	7,573	0,296	3,914
480	7,986	7,687	8,338	8,004	0,326	4,070
600	8,415	8,086	8,795	8,432	0,355	4,210
1200	11,911	11,656	12,761	12,110	0,579	4,779

Preglednica XXXV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 5,5, $\beta=14,1 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,040 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	2,889	3,020	3,088	2,999	0,101	3,383
30	4,199	4,822	4,943	4,655	0,399	8,569
45	5,317	6,111	6,342	5,923	0,538	9,078
60	6,244	7,175	7,545	6,988	0,670	9,594
75	7,074	8,139	8,553	7,922	0,763	9,633
90	7,869	9,006	9,430	8,768	0,807	9,208
110	8,903	10,054	10,458	9,805	0,807	8,231
140	10,295	11,494	11,854	11,214	0,816	7,278
165	11,439	12,561	12,933	12,311	0,778	6,318
180	12,427	13,562	13,792	13,260	0,731	5,511
210	13,797	14,738	14,983	14,506	0,626	4,314
240	15,101	15,758	16,045	15,635	0,484	3,095
300	17,606	17,877	17,948	17,810	0,180	1,012
360	19,893	19,807	19,690	19,796	0,102	0,516
420	21,992	21,578	21,243	21,605	0,375	1,737
480	23,877	23,223	22,758	23,286	0,562	2,414
600	25,550	24,625	23,822	24,666	0,865	3,506
1200	35,688	35,152	36,176	35,672	0,512	1,436

Preglednica XXXVI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=2,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,016 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	6,021	6,029	6,071	6,040	0,027	0,449
30	9,267	9,322	9,638	9,409	0,200	2,128
45	11,807	12,012	12,222	12,013	0,208	1,728
60	14,146	14,411	14,483	14,347	0,177	1,234
75	16,350	16,614	16,609	16,524	0,151	0,913
90	18,326	18,714	18,540	18,527	0,194	1,049
110	20,814	21,258	21,041	21,038	0,222	1,055
140	24,176	24,693	24,529	24,466	0,264	1,080
165	26,912	27,360	27,246	27,173	0,233	0,857
180	29,211	29,745	29,467	29,474	0,267	0,908
210	32,499	32,809	33,479	32,929	0,501	1,520
240	35,791	35,907	36,004	35,901	0,107	0,297
300	40,404	41,189	41,470	41,021	0,552	1,347
360	45,141	46,150	45,879	45,723	0,522	1,142
420	49,705	49,924	50,410	50,013	0,361	0,721
480	53,512	53,678	54,771	53,987	0,684	1,267
600	56,862	58,129	58,096	57,696	0,722	1,252
1200	83,078	82,546	83,894	83,173	0,679	0,816

Preglednica XXXVII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,019$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	5,347	5,128	5,781	5,419	0,332	6,133
30	8,564	8,159	8,229	8,318	0,216	2,602
45	11,206	10,616	10,633	10,818	0,336	3,105
60	13,402	12,812	12,870	13,028	0,325	2,495
75	15,401	14,843	15,002	15,082	0,288	1,907
90	17,238	16,772	17,155	17,055	0,249	1,458
110	19,582	19,208	19,663	19,484	0,243	1,245
140	22,914	22,572	23,071	22,852	0,256	1,118
165	25,536	25,224	25,735	25,498	0,258	1,010
180	27,904	27,653	27,662	27,740	0,142	0,513
210	30,117	30,999	30,245	30,454	0,477	1,567
240	33,379	33,670	33,522	33,524	0,145	0,433
300	38,690	38,687	38,561	38,646	0,074	0,191
360	43,385	43,824	43,130	43,446	0,351	0,807
420	47,909	47,911	47,528	47,783	0,220	0,461
480	51,537	51,976	51,465	51,660	0,277	0,535
600	55,146	55,297	55,091	55,178	0,107	0,194
1200	82,424	81,866	81,253	81,848	0,586	0,716

Preglednica XXXVIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,060$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,581	4,825	4,728	4,711	0,123	2,615
30	7,078	7,368	7,317	7,255	0,155	2,134
45	9,349	9,683	9,521	9,517	0,167	1,756
60	11,302	11,617	11,559	11,493	0,167	1,457
75	13,215	13,358	13,433	13,335	0,110	0,828
90	14,998	14,999	15,205	15,067	0,120	0,794
110	17,312	17,024	17,456	17,264	0,220	1,272
140	20,452	19,851	20,480	20,261	0,355	1,754
165	22,832	22,005	22,888	22,575	0,494	2,189
180	25,051	24,118	24,953	24,707	0,513	2,074
210	27,729	26,546	27,603	27,293	0,650	2,381
240	30,575	28,902	30,062	29,846	0,857	2,872
300	35,380	33,653	35,047	34,693	0,916	2,642
360	40,305	37,586	39,442	39,111	1,389	3,552
420	44,050	41,788	43,231	43,023	1,146	2,663
480	47,632	45,390	46,565	46,529	1,121	2,410
600	50,197	48,257	49,160	49,204	0,971	1,973
1200	75,990	73,914	75,157	75,020	1,045	1,393

Preglednica XXXIX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,098$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,284	4,165	4,235	4,228	0,060	1,418
30	6,719	6,661	6,641	6,674	0,040	0,605
45	8,858	8,834	8,632	8,775	0,125	1,419
60	10,705	10,749	10,581	10,679	0,087	0,818
75	12,387	12,501	12,366	12,418	0,073	0,584
90	14,029	14,152	13,928	14,036	0,112	0,799
110	16,063	16,159	15,939	16,054	0,111	0,688
140	18,946	18,973	18,667	18,862	0,170	0,899
165	21,264	21,201	20,838	21,101	0,230	1,090
180	23,145	23,117	22,697	22,987	0,251	1,092
210	25,681	25,560	25,114	25,452	0,299	1,173
240	28,053	27,782	27,370	27,735	0,344	1,241
300	31,852	31,589	31,036	31,492	0,416	1,322
360	36,159	35,693	35,000	35,617	0,583	1,638
420	39,852	38,754	38,796	39,134	0,622	1,590
480	43,379	42,814	42,137	42,776	0,622	1,454
600	46,593	45,842	45,892	46,109	0,420	0,911
1200	71,300	70,796	70,070	70,722	0,618	0,874

Preglednica XL: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,175$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,394	3,352	3,424	3,390	0,036	1,066
30	5,516	5,468	5,647	5,544	0,093	1,679
45	7,322	7,298	7,610	7,410	0,174	2,348
60	8,996	8,967	9,377	9,113	0,229	2,512
75	10,571	10,476	10,981	10,676	0,268	2,512
90	12,018	11,918	12,454	12,130	0,285	2,348
110	13,906	13,681	14,224	13,937	0,273	1,957
140	16,412	16,178	16,775	16,455	0,301	1,826
165	18,370	18,160	18,708	18,412	0,277	1,502
180	20,082	19,748	20,330	20,053	0,292	1,457
210	22,225	21,914	22,512	22,217	0,300	1,348
240	24,298	23,922	24,534	24,251	0,309	1,273
300	27,958	27,512	28,231	27,900	0,363	1,301
360	31,142	30,311	31,561	31,005	0,636	2,051
420	34,590	33,892	35,072	34,518	0,593	1,719
480	37,448	36,883	38,273	37,535	0,699	1,862
600	40,433	39,858	41,312	40,534	0,732	1,806
1200	64,746	64,092	64,520	64,453	0,332	0,515

Preglednica XLI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=5,6$ mmol/LApH in $\mu=0,045$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	5,121	4,887	5,064	5,024	0,122	2,434
30	7,794	7,842	8,049	7,895	0,135	1,715
45	10,235	10,150	10,508	10,298	0,187	1,815
60	12,539	12,163	12,668	12,457	0,262	2,106
75	14,522	14,041	14,687	14,417	0,335	2,327
90	16,432	15,847	16,546	16,275	0,375	2,305
110	18,854	18,015	18,955	18,608	0,516	2,773
140	22,118	21,066	22,441	21,875	0,719	3,286
165	24,697	23,457	24,856	24,336	0,766	3,146
180	26,990	25,439	26,919	26,450	0,876	3,311
210	29,843	28,169	29,799	29,270	0,954	3,258
240	33,516	30,704	32,511	32,244	1,425	4,419
300	37,674	35,386	37,664	36,908	1,318	3,572
360	42,845	38,132	41,885	40,954	2,491	6,081
420	46,812	42,141	45,483	44,812	2,407	5,372
480	50,027	45,241	49,062	48,110	2,531	5,261
600	54,388	49,059	52,770	52,073	2,732	5,246
1200	81,564	75,641	75,191	77,465	3,557	4,591

Preglednica XLII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,051$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,623	4,696	4,874	4,731	0,129	2,725
30	7,257	7,215	7,451	7,308	0,126	1,718
45	9,207	9,320	9,551	9,359	0,175	1,873
60	10,875	11,075	11,426	11,125	0,279	2,507
75	12,443	12,698	13,077	12,739	0,319	2,502
90	13,943	14,192	14,750	14,295	0,413	2,889
110	15,764	16,072	16,686	16,174	0,469	2,903
140	18,408	18,635	19,366	18,803	0,501	2,662
165	20,387	20,646	21,462	20,832	0,561	2,694
180	22,091	22,347	23,190	22,543	0,575	2,550
210	24,401	24,574	25,472	24,816	0,575	2,316
240	26,524	26,671	27,535	26,910	0,546	2,031
300	30,481	30,514	31,664	30,886	0,674	2,181
360	34,364	34,458	35,309	34,711	0,520	1,499
420	37,798	37,946	38,790	38,178	0,535	1,401
480	41,214	41,126	41,819	41,386	0,378	0,912
600	44,327	44,144	44,832	44,434	0,356	0,802
1200	67,130	67,733	66,710	67,191	0,514	0,765

Preglednica XLIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,060$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,619	4,863	4,952	4,811	0,172	3,584
30	6,776	7,282	7,480	7,179	0,363	5,054
45	8,985	9,467	9,612	9,355	0,329	3,513
60	10,687	11,295	11,418	11,133	0,391	3,516
75	12,288	12,956	13,025	12,756	0,407	3,192
90	13,789	14,547	14,529	14,288	0,433	3,029
110	15,678	16,502	16,401	16,193	0,449	2,773
140	18,316	19,218	18,976	18,836	0,467	2,479
165	20,397	21,306	20,951	20,884	0,458	2,194
180	21,927	22,772	22,425	22,374	0,425	1,899
210	24,254	25,112	24,624	24,663	0,430	1,744
240	26,421	27,258	26,659	26,779	0,431	1,609
300	30,201	30,444	30,376	30,340	0,126	0,414
360	32,668	34,032	33,141	33,280	0,693	2,082
420	36,173	37,453	36,280	36,635	0,710	1,938
480	39,078	40,411	39,253	39,581	0,724	1,830
600	41,968	43,206	42,062	42,412	0,689	1,625
1200	62,802	65,735	63,283	63,940	1,573	2,460

Preglednica XLIV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,099$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,944	4,003	3,944	3,964	0,034	0,856
30	6,240	6,161	6,209	6,203	0,040	0,645
45	8,220	8,154	8,219	8,198	0,038	0,459
60	10,038	10,107	10,067	10,071	0,035	0,345
75	11,666	11,139	11,725	11,510	0,322	2,802
90	13,226	12,529	13,225	12,993	0,402	3,095
110	15,105	14,301	15,044	14,817	0,448	3,021
140	17,747	16,812	17,686	17,415	0,523	3,003
165	19,726	18,745	19,753	19,408	0,574	2,958
180	21,606	20,579	21,603	21,263	0,592	2,784
210	23,768	22,668	23,795	23,410	0,643	2,746
240	25,773	24,688	25,887	25,449	0,662	2,601
300	29,410	28,414	29,842	29,222	0,732	2,505
360	33,005	31,739	33,723	32,822	1,005	3,062
420	36,008	34,907	36,869	35,928	0,984	2,738
480	38,853	38,344	40,140	39,113	0,926	2,367
600	42,248	41,193	43,252	42,231	1,030	2,438
1200	62,929	61,878	65,239	63,349	1,719	2,714

Preglednica XLV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,130$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,698	3,808	3,823	3,776	0,069	1,814
30	5,676	5,949	5,894	5,840	0,145	2,476
45	7,402	7,745	7,652	7,599	0,177	2,333
60	8,908	9,379	9,189	9,159	0,237	2,590
75	10,376	10,855	10,629	10,620	0,240	2,256
90	11,748	12,234	12,061	12,014	0,246	2,049
110	13,409	13,933	13,753	13,698	0,266	1,943
140	15,711	16,276	16,116	16,034	0,291	1,816
165	17,472	18,105	17,996	17,858	0,338	1,894
180	19,137	19,807	19,808	19,584	0,387	1,977
210	21,257	21,938	21,930	21,709	0,391	1,800
240	23,107	23,855	23,954	23,639	0,463	1,960
300	26,556	27,292	27,665	27,171	0,564	2,077
360	29,803	30,556	31,430	30,596	0,814	2,661
420	32,931	33,699	34,702	33,777	0,888	2,630
480	35,759	36,683	37,815	36,753	1,030	2,802
600	38,290	39,227	40,630	39,383	1,178	2,990
1200	59,130	59,749	62,643	60,507	1,875	3,099

Preglednica XLVI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,176$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,369	3,365	3,257	3,330	0,064	1,910
30	5,381	5,361	5,214	5,319	0,091	1,716
45	7,168	7,069	6,883	7,040	0,144	2,049
60	8,700	8,644	8,329	8,558	0,200	2,336
75	10,194	10,119	9,706	10,006	0,263	2,625
90	11,558	11,464	10,954	11,325	0,325	2,871
110	13,248	13,136	12,680	13,022	0,301	2,311
140	15,529	15,526	14,970	15,342	0,322	2,100
165	17,410	17,362	16,798	17,190	0,341	1,981
180	18,985	19,069	18,468	18,840	0,326	1,728
210	20,964	21,154	20,395	20,838	0,395	1,894
240	22,904	22,990	22,254	22,716	0,403	1,773
300	26,471	26,408	25,599	26,159	0,486	1,860
360	29,326	29,486	28,809	29,207	0,354	1,211
420	32,653	32,174	31,718	32,181	0,467	1,452
480	35,673	34,928	34,172	34,924	0,750	2,149
600	38,248	37,379	36,757	37,461	0,749	1,999
1200	61,864	60,178	58,497	60,180	1,683	2,797

Preglednica XLVII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=10,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,081 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,255	4,481	4,697	4,478	0,221	4,936
30	6,431	6,613	7,063	6,702	0,325	4,855
45	8,259	8,485	9,071	8,605	0,419	4,868
60	9,988	10,316	10,788	10,364	0,402	3,880
75	11,436	11,922	12,310	11,889	0,438	3,681
90	12,787	13,427	13,731	13,315	0,482	3,619
110	14,370	15,200	15,453	15,007	0,566	3,774
140	16,598	17,723	17,808	17,376	0,675	3,886
165	18,430	19,659	19,755	19,281	0,738	3,830
180	19,989	21,344	21,237	20,857	0,754	3,613
210	21,948	23,469	23,345	22,920	0,845	3,685
240	23,780	25,433	25,261	24,825	0,909	3,660
300	27,195	29,135	28,746	28,359	1,026	3,620
360	30,240	32,899	31,762	31,634	1,334	4,218
420	33,818	35,829	34,856	34,834	1,006	2,887
480	36,095	38,888	37,933	37,639	1,419	3,771
600	39,069	41,641	40,265	40,325	1,287	3,192
1200	59,626	63,256	62,484	61,789	1,912	3,095

Preglednica XLVIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=10,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,098 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,786	3,901	3,422	3,703	0,250	6,753
30	5,893	6,203	5,300	5,799	0,459	7,917
45	7,594	8,098	6,927	7,540	0,587	7,786
60	9,135	9,769	8,307	9,070	0,733	8,087
75	10,548	11,190	9,589	10,443	0,806	7,716
90	11,864	12,514	10,806	11,728	0,862	7,351
110	13,560	14,160	12,282	13,334	0,959	7,193
140	15,899	16,393	14,368	15,553	1,056	6,790
165	17,725	18,170	16,033	17,310	1,127	6,513
180	19,278	19,614	17,400	18,764	1,193	6,360
210	21,288	21,578	19,279	20,715	1,252	6,045
240	23,173	23,560	21,005	22,579	1,377	6,100
300	26,632	26,750	24,266	25,883	1,402	5,415
360	29,833	30,171	27,254	29,086	1,596	5,486
420	33,113	33,327	29,789	32,077	1,984	6,184
480	35,809	35,752	32,745	34,769	1,753	5,041
600	38,630	38,022	35,125	37,259	1,873	5,028
1200	59,677	57,920	56,045	57,880	1,816	3,138

Preglednica XLIX: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=15,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,130 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,435	3,450	3,331	3,405	0,065	1,913
30	5,312	5,304	5,173	5,263	0,078	1,478
45	6,934	6,934	6,572	6,813	0,209	3,068
60	8,426	8,218	7,839	8,161	0,297	3,645
75	9,789	9,496	8,977	9,421	0,411	4,365
90	11,176	10,707	10,049	10,644	0,566	5,321
110	12,675	12,243	11,358	12,092	0,672	5,555
140	14,823	14,311	13,205	14,113	0,827	5,859
165	16,515	15,920	14,621	15,685	0,968	6,174
180	17,991	17,314	15,940	17,082	1,045	6,118
210	19,811	19,113	17,520	18,815	1,174	6,242
240	21,535	20,756	19,003	20,431	1,297	6,347
300	24,702	23,791	22,041	23,511	1,352	5,751
360	27,563	26,607	24,711	26,293	1,451	5,520
420	29,787	28,581	27,221	28,530	1,284	4,501
480	32,646	31,022	29,090	30,919	1,780	5,758
600	35,063	33,878	31,688	33,543	1,712	5,105
1200	54,433	54,327	50,815	53,192	2,059	3,871

Preglednica L: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v AP s pH 6,0, $\beta=15,0 \text{ mmol/LApH}$ in $\mu=0,175 \text{ M}$ v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	2,976	3,156	3,155	3,096	0,103	3,341
30	4,879	5,186	5,135	5,067	0,165	3,248
45	6,436	6,865	6,828	6,710	0,237	3,539
60	7,834	8,318	8,206	8,119	0,254	3,124
75	9,043	9,672	9,485	9,400	0,323	3,439
90	10,185	10,927	10,637	10,583	0,374	3,533
110	11,591	12,480	12,174	12,082	0,452	3,739
140	13,496	14,510	14,184	14,063	0,518	3,682
165	15,005	16,107	15,795	15,636	0,568	3,632
180	16,390	17,606	17,190	17,062	0,618	3,624
210	18,030	19,396	18,991	18,806	0,701	3,730
240	19,633	21,057	20,783	20,491	0,756	3,688
300	22,966	24,184	24,172	23,774	0,700	2,944
360	25,993	27,090	27,426	26,836	0,750	2,793
420	28,717	29,717	29,391	29,275	0,510	1,742
480	30,970	31,139	32,984	31,698	1,117	3,525
600	33,664	32,872	35,843	34,126	1,539	4,508
1200	54,115	52,974	57,200	54,763	4,445	7,925

Preglednica LI: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v MP s pH 6,0, $\beta=2,0$ mmol/LApH in $\mu=0,020$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	5,516	5,362	5,329	5,402	0,100	1,845
30	8,515	8,247	8,180	8,314	0,177	2,128
45	11,063	10,898	10,658	10,873	0,203	1,871
60	13,311	13,202	12,944	13,152	0,188	1,432
75	15,411	15,304	15,051	15,255	0,185	1,214
90	17,383	17,311	17,062	17,252	0,168	0,976
110	19,831	19,721	19,582	19,711	0,124	0,631
140	23,406	23,115	23,066	23,196	0,183	0,790
165	25,904	25,824	25,863	25,864	0,040	0,156
180	28,209	28,260	28,244	28,238	0,026	0,093
210	31,309	31,198	31,319	31,275	0,067	0,216
240	34,043	33,955	34,370	34,123	0,218	0,640
300	39,219	39,069	39,684	39,324	0,321	0,816
360	44,077	43,749	44,685	44,170	0,475	1,075
420	48,350	48,187	49,107	48,548	0,491	1,011
480	52,377	51,914	53,285	52,526	0,697	1,328
600	56,052	55,665	57,089	56,269	0,736	1,309
1200	83,315	82,766	85,440	83,840	1,412	1,684

Preglednica LII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v MP s pH 6,0, $\beta=6,3$ mmol/LApH in $\mu=0,062$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,692	4,647	4,637	4,659	0,029	0,622
30	7,266	7,159	7,289	7,238	0,069	0,957
45	9,552	9,284	9,477	9,438	0,138	1,461
60	11,463	11,188	11,463	11,371	0,159	1,395
75	13,179	12,863	13,315	13,119	0,232	1,767
90	14,838	14,520	15,044	14,801	0,264	1,783
110	16,923	16,527	17,169	16,873	0,324	1,919
140	19,804	19,319	20,030	19,718	0,363	1,842
165	22,010	21,482	22,300	21,931	0,415	1,891
180	23,759	23,244	24,179	23,727	0,468	1,973
210	26,282	25,643	26,453	26,126	0,427	1,635
240	28,520	27,983	28,852	28,451	0,439	1,542
300	32,728	32,072	33,169	32,656	0,552	1,692
360	36,570	35,903	37,020	36,497	0,562	1,540
420	40,113	39,207	40,390	39,903	0,618	1,550
480	43,352	42,458	43,741	43,184	0,658	1,523
600	46,318	45,379	46,451	46,049	0,584	1,269
1200	69,795	67,413	69,089	68,766	1,223	1,779

Preglednica LIII: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v MP s pH 6,0, $\beta=10,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,101$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	4,032	4,057	4,037	4,042	0,013	0,325
30	6,176	6,482	6,113	6,257	0,197	3,153
45	7,922	8,201	7,915	8,013	0,163	2,034
60	9,453	9,769	9,596	9,606	0,158	1,648
75	10,855	11,274	11,110	11,079	0,211	1,905
90	12,166	12,649	12,663	12,492	0,283	2,266
110	13,839	14,398	14,502	14,246	0,356	2,500
140	16,103	16,907	16,953	16,654	0,478	2,871
165	17,869	18,850	18,882	18,534	0,576	3,107
180	19,399	20,526	20,512	20,145	0,647	3,211
210	21,445	22,795	22,646	22,295	0,740	3,319
240	23,238	24,825	24,339	24,134	0,813	3,370
300	26,652	28,477	28,312	27,814	1,010	3,630
360	29,843	31,992	31,706	31,180	1,167	3,744
420	32,981	35,034	34,765	34,260	1,116	3,257
480	36,604	37,961	37,719	37,428	0,724	1,934
600	39,647	40,467	40,335	40,150	0,440	1,096
1200	63,316	62,290	62,858	62,821	0,514	0,818

Preglednica LIV: Odstotki sproščenega natrijevega diklofenakata v MP s pH 6,0, $\beta=15,0$ mmol/LΔpH in $\mu=0,174$ M v paralelkah (P), povprečje ($\bar{x}$), standardna deviacija (SD) in koeficient variacije (KV).

t [min]	P1 [%]	P2 [%]	P3 [%]	$\bar{x}$ [%]	SD [%]	KV [%]
0	0	0	0	0	0	0
15	3,632	3,720	3,805	3,719	0,087	2,330
30	5,686	5,595	5,774	5,685	0,090	1,580
45	7,350	7,149	7,377	7,292	0,125	1,708
60	8,822	8,499	8,748	8,689	0,169	1,947
75	10,213	9,720	9,945	9,959	0,246	2,475
90	11,387	10,861	11,136	11,128	0,263	2,363
110	12,936	12,264	12,531	12,577	0,338	2,689
140	15,063	14,248	14,532	14,614	0,414	2,831
165	16,658	15,727	16,086	16,157	0,470	2,906
180	18,049	16,972	17,379	17,467	0,544	3,114
210	19,832	18,680	19,177	19,230	0,578	3,005
240	21,518	20,227	20,707	20,817	0,652	3,134
300	24,545	23,133	23,652	23,777	0,714	3,004
360	27,304	25,908	26,440	26,551	0,704	2,653
420	29,857	28,509	29,045	29,137	0,678	2,328
480	32,119	30,912	31,506	31,512	0,604	1,916
600	34,386	33,231	33,761	33,793	0,579	1,712
1200	52,614	52,918	53,170	52,901	0,278	0,526

7 RAZPRAVA

Ogrodne tablete so ene najpogosteje uporabljenih farmacevtskih oblik, ki omogočajo prirejeno sproščanje učinkovine. V ogrodnem sistemu je učinkovina dispergirana v polimeru, ki tvori ogrodje in s tem nadzoruje sproščanje iz farmacevtske oblike. V ogrodja tablet lahko v različnih odmerkih vgradimo učinkovine z različnimi fizikalno-kemijskimi lastnostmi. Glede na mehanizem sproščanja zdravilne učinkovine iz farmacevtske oblike ogrodne tablete delimo v dve skupini (21): hidrofilne ogrodne tablete ter netopne in lipofilne ogrodne tablete.

Osnova hidrofilnih ogrodnih tablet so hidrofilni polimeri. Med njimi je najpogosteje uporabljena hidroksipropil metil celuloza (HPMC), ki je neionski vodotopni celulozni eter (17). HPMC ob stiku z vodo oz. prebavnimi sokovi nabrekne in tvori gel, preko katerega difundira raztopljena učinkovina. Sočasno poteka razapljanje oz. erozija polimernega ogrodja, kar je ključnega pomena pri učinkovinah s slabo topnostjo. Pravimo, da je sproščanje slabo topne učinkovine erozijsko nadzorovano oz. nadzorovano s topnostjo polimera in učinkovine (22).

Na sproščanje učinkovine iz ogrodnih tablet pomembno vplivajo fizikalno-kemijske lastnosti učinkovine in farmacevtske oblike ter tudi uporabljenega polimera, kot so viskoznost raztopine polimera, delež polimera, stopnja substitucije in velikost delcev. Pomemben dejavnik pa je tudi razmerje med učinkovino in polimerom. Sproščanje učinkovine iz farmacevtske oblike, njena absorpcija in biološka razpoložljivost je odvisna tudi od pogojev v prebavnem traktu. Zaužitje hrane spremeni številne parametre v prebavnem traktu, npr. pH, pufrsko kapaciteto in ionsko moč prebavnih sokov, hkrati pa podaljša tudi čas zadrževanja farmacevtske oblike v želodcu (23).

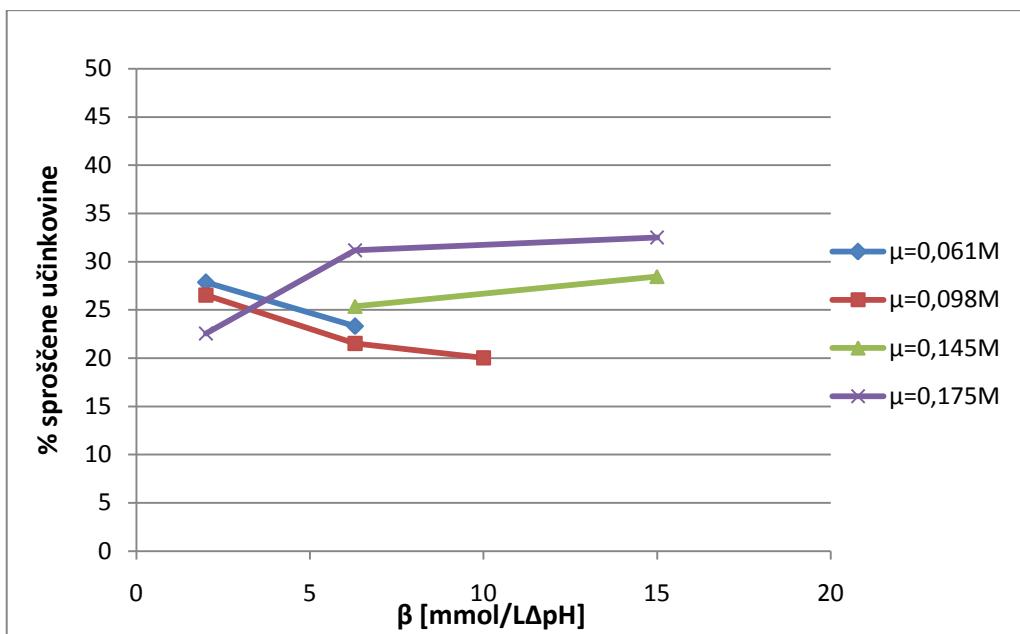
V diplomski nalogi smo s testi sproščanja preučevali vpliv pufrske kapacitete in ionske moči na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet s HPMC pri pogojih po obroku. Na vrednosti obeh omenjenih parametrov želodčnega soka močno vplivata sestava in količina zaužite hrane. Ker pa je stanje želodca po zaužitju hrane težko ponazoriti, so raziskovalci v *in-vitro* testih sproščanja predlagali uporabo umetnega želodčnega medija po obroku. Mi smo za ponazoritev pogojev v želodcu po obroku uporabili enostavne pufrske sisteme, ki smo jim spremenjali pH, pufrsko kapaciteto in ionsko moč.

7.1 Vpliv pufrske kapacitete na sproščanje natrijevega diklofenakata

V prvem delu diplomske naloge smo želeli ovrednotiti vpliv pufrske kapacitete na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet s HPMC. Kalantzi (6) je v aspiratih želodčnega soka pri pogojih na tešče določil vrednosti pufrske kapacitete 7 – 18 mmol/LΔpH, po zaužitju tekočega obroka (Ensure plus®) pa 14-28 mmol/LΔpH. Podobne vrednosti je določil tudi Diakidou (7), ki je v želodčnem soku 30 min po zaužitju tekočega obroka (Ensure plus®) določil vrednost 25,0 mmol/LΔpH, po 60 min 22,5 mmol/LΔpH in po 120 min 19,0 mmol/LΔpH.

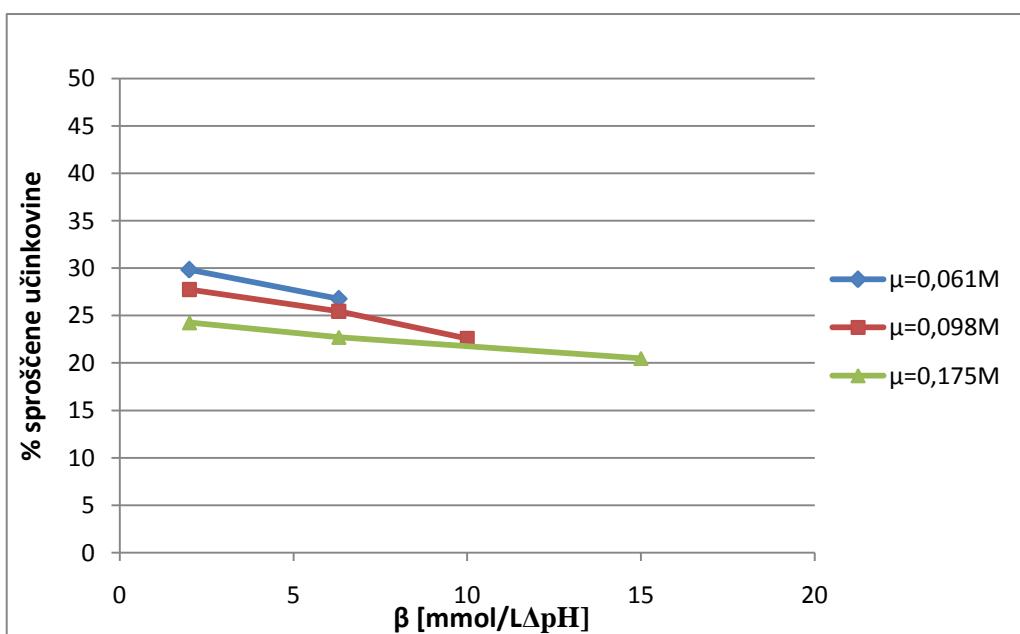
Teste sproščanja smo izvajali v fosfatnem in acetatnem pufru. Medijem smo z višanjem koncentracije pufra zviševali pufrsko kapaciteto v območju 2,0 - 27,2 mmol/LΔpH. Za ugotavljanje vpliva pufrske kapacitete smo medijem pri enakem pH in različnih pufrskih kapacitetah uravnali ionsko moč na enako vrednost z dodatkom vnaprej preračunane količine NaCl. Večina medijev je imela pH 6,0 (uporabljeni območje pH fosfatnega pufra 5,0-7,0, acetatnega pa 5,0-6,0), saj je pri vrednosti 6,0 pufrska kapaciteta obeh pufrov približno enaka. Na vrednost pufrske kapacitete ima poleg celokupne koncentracije pufra pomemben vpliv tudi njegova pK_a vrednost (acetat $pK_a=4,76$, fosfat $pK_{a2}=7,21$). Pri izračunu pufrske kapacitete fosfatnega pufra smo upoštevali le konstanto pK_{a2} , saj sta ostali dve konstanti od pH vrednosti medija (pH 6,0) oddaljeni za 4 enote ali več. Ko je pH enak pK_a , je pufrska kapaciteta največja. Zato smo medije s pufrsko kapaciteto 27,2 mmol/LΔpH pripravili pri drugačnih pH vrednostih. Acetatni pufer smo pripravili pri pH 5,0, fosfatnega pa pri 6,5.

Za vrednotenje vpliva pufrske kapacitete na sproščanje učinkovine smo fosfatnemu in acetatnemu pufru pri enakem pH in enaki ionski moči spremnjali pufrsko kapaciteto s spremenjanjem koncentracije pufra. Vpliv tega parametra smo najprej ugotavljali v fosfatnem pufru. Medijem s pH 6,0 smo zviševali koncentracijo in posledično tudi pufrsko kapaciteto. Za boljše vrednotenje vpliva tega parametra na sproščanje učinkovine smo narisali graf odvisnosti deleža sproščene učinkovine pri času $t=240$ min od pufrske kapacitete pri različnih ionskih močeh (slika 2).

Slika 2: Vpliv pufrske kapacitete (β) na delež [%] sproščene učinkovine pri času $t=240$ min v fosfatnem pufru pri različnih ionskih močeh (μ). pH pufra je 6,0, njegova koncentracija pa narašča s pufrsko kapaciteto.

V medijih z nizko ionsko močjo delež sproščene učinkovine z naraščanjem pufrske kapacitete pada. Drugačen trend je opaziti pri medijih z višjo ionsko močjo (0,145 M in 0,175 M), saj z naraščanjem pufrske kapacitete narašča tudi delež sproščenega natrijevega diklofenakata. V primeru acetatnega pufra s pH 6,0 (slika 3) pa opazimo, da z naraščanjem koncentracije pufra in pufrske kapacitete delež sproščene učinkovine pada.

Slika 3: Vpliv pufrske kapacitete (β) na delež [%] sproščene učinkovine pri času $t=240$ min v acetatnem pufru pri različnih ionskih močeh (μ). pH pufra je 6,0, njegova koncentracija pa narašča s pufrsko kapaciteto.

Do nekoliko drugačnih rezultatov pa sta prišla Ramtoola in Corrigan (24), ki sta s spremjanjem koncentracije fosfatnega pufra (pH 7,34) ugotavljala vpliv pufrske kapacitete medija na sproščanje učinkovine iz diskov (sestava diskov: učinkovina ali mešanica učinkovine in pomožne snovi, med njimi tudi citronska kislina). Za teste sproščanja sta uporabila tri različne koncentracije pufra, t.j. 0,0334 M, 0,0668 M in 0,1336 M. Z višanjem koncentracije pufra in posledično pufrske kapacitete medija je hitrost sproščanja indometacina iz diskov, kjer je bilo razmerje učinkovina:citronska kislina 1:1, naraščala. Vendar pa naraščanje koncentracije pufra ni povečalo hitrosti sproščanja indometacina iz diskov, ki so vsebovali le učinkovino.

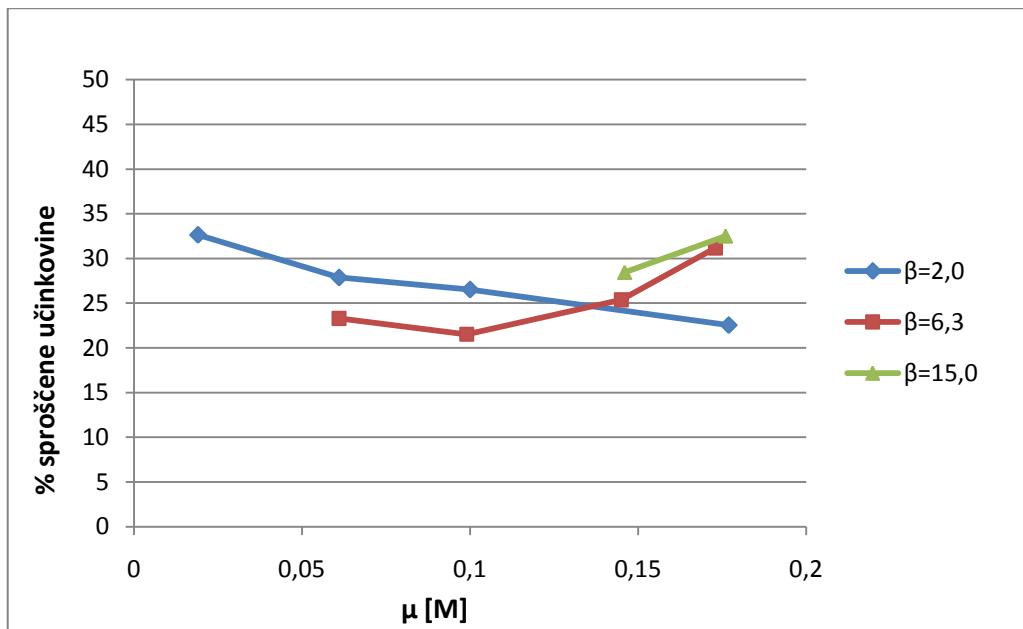
7.2 Vpliv ionske moči na sproščanje natrijevega diklofenakata

Poleg vpliva pufrske kapacitete na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet smo poskušali ovrednotiti tudi vpliv ionske moči. Literarnih virov, kjer bi bile zapisane vrednosti ionske moči v prebavnem traktu po zaužitju hrane, nismo našli. Znano je le, da so vrednosti ionske moči na tešče v želodcu $0,100 \pm 0,025$ M in v jejunumu $0,139 \pm 0,014$ M (13) ter da zaužitje hrane (predvsem njena sestava) lahko dvigne njene vrednosti v želodcu.

Za ponazarjanje *in-vivo* pogojev smo kot sredstvo za uravnavanje ionske moči uporabili NaCl, ki je najbolj ustrezan elektrolit, saj je natrijevih in kloridnih ionov v želodčnem in črevesnem soku največ. Medijem z različnimi pufrskimi kapacetetami (2, 6,3, 10, 15 in 27,2 mmol/L Δ pH) smo po *enacbi* 3 najprej izračunali ionsko moč brez dodanega NaCl. V nadaljevanju smo medijem višali ionsko moč z različnimi količinami dodanega NaCl do vrednosti 0,2 M, ki smo jo mi izbrali za morebitno fiziološko vrednost ionske moči v želodcu po obroku. To vrednost smo izbrali glede na vrednost ionske moči v želodcu pri pogojih na tešče, saj literarnih podatkov o vrednostih ionske moči po obroku nimamo. Pri tem smo upoštevali dejstvo, da se lahko vrednost ionske moči po obroku ustrezno zviša.

Zaradi večje preglednosti dobljenih rezultatov sproščanja in lažje ocene vpliva ionske moči na sproščanje učinkovine, smo narisali grafe odvisnosti deleža sproščene učinkovine pri času vzorčenja t=240 min od ionske moči. Med seboj smo primerjali grafe, kjer smo uporabili medije z enakim pH in enako pufrsko kapaciteto, vsaki vrednosti pufrske kapacitete pa se ionska moč (0,019 M – 0,175 M) spreminja zaradi dodatka različnih količin NaCl. Slika 4 prikazuje delež sproščenega natrijevega diklofenakata v odvisnosti

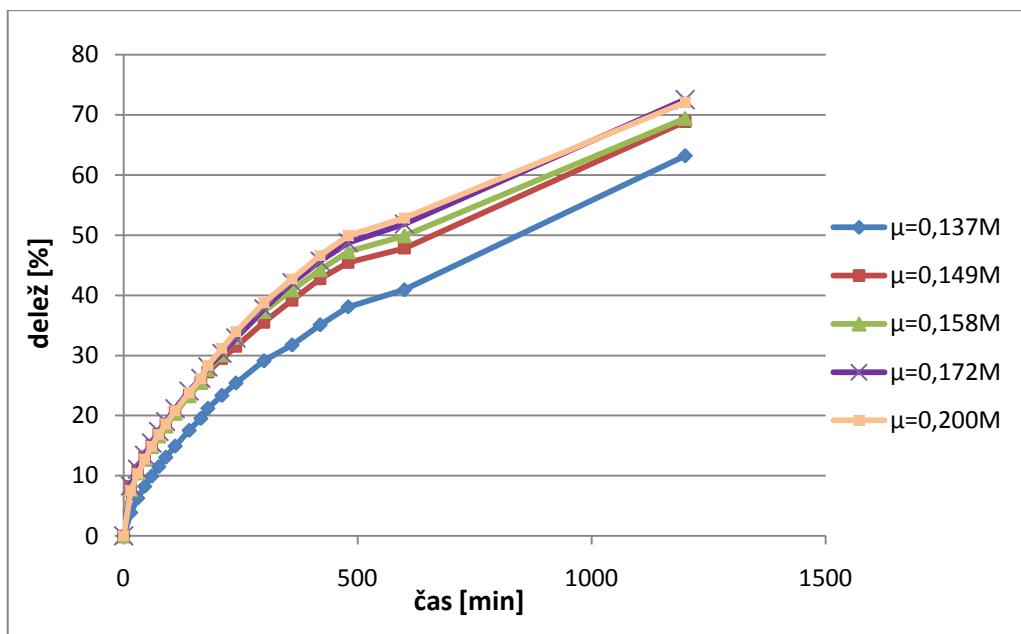
od ionske moči pri različnih pufrskih kapacitetah (koncentracija pufra narašča, posledično torej tudi pufrska kapaciteta). Medij za sproščanje je bil fosfatni pufer s pH 6,0.

Slika 4: Vpliv ionske moči (μ) na delež [%] sproščene učinkovine pri času $t=240$ min v fosfatnem pufru pri različnih pufrskih kapacitetah (β) [mmol/L Δ pH]. pH pufra je 6,0.

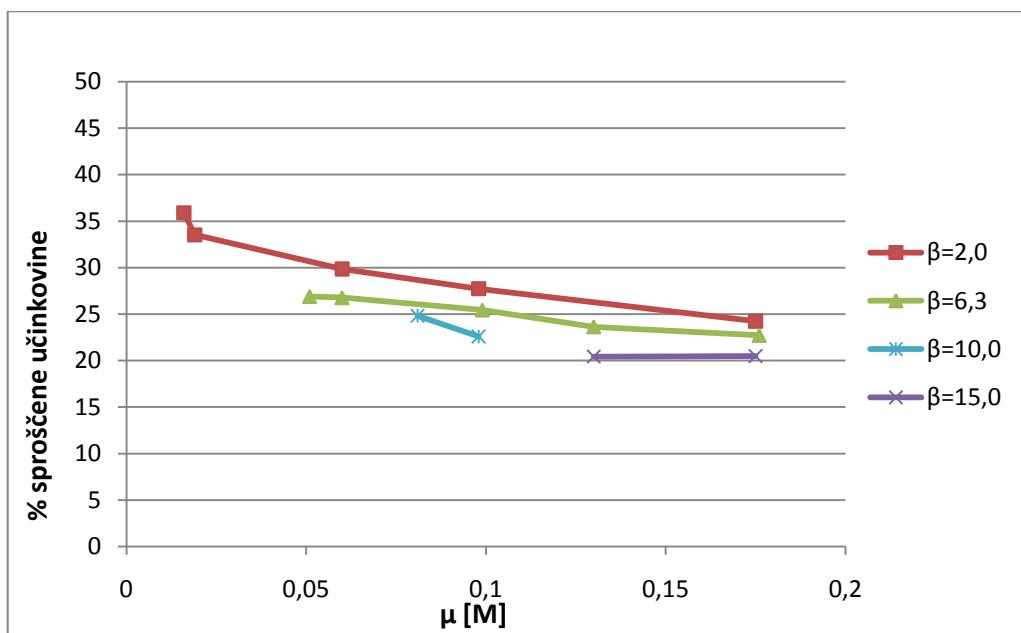
Iz grafa je razvidno, da v medijih z nizko pufrsko kapaciteto delež sproščene učinkovine pada z naraščanjem ionske moči, pri visoki pufrski kapaciteti pa je opazen trend naraščanja. Pri fosfatnem pufru s srednjo vrednostjo testiranih pufrskih kapacitet pa delež sproščene učinkovine pri nizkih ionskih močeh pada, z nadaljnjjim naraščanjem ionske moči pa narašča.

Mediju smo nato zvišali pH (pH 6,5) in pufrsko kapaciteto ($\beta = 27,2$ mmol/L Δ pH). Slika 5 prikazuje povprečne profile sproščanja v mediju s pH 6,5 in pufrsko kapaciteto 27,2 mmol/L Δ pH pri različnih ionskih močeh (0,137 M - 0,200 M). Iz dobljenih profilov sproščanja je razviden trend naraščanja hitrosti sproščanja učinkovine od ionske moči razen pri najvišji vrednosti, kjer ta vpliv ni več opazen.

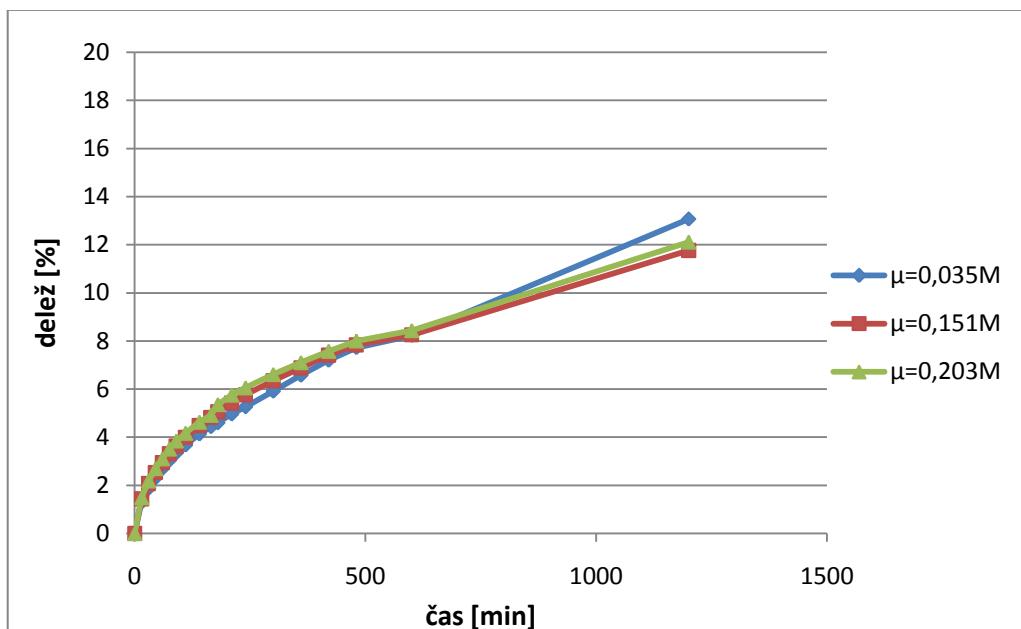
Slika 5: Povprečni profili sproščanja v fosfatnem pufru s pH 6,5 in pufrsko kapaciteto $\beta = 27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ pri različnih ionskih močeh.

Kot drugi medij za sproščanje smo uporabili acetatni pufer s pH 6,0, ki ima v primerjavi s fosfatnim pufrom pri istem pH in isti pufrski kapaciteti nekoliko višjo koncentracijo in nižjo ionsko moč. Na podlagi rezultatov smo narisali graf odvisnosti sproščene učinkovine od ionske moči pri različnih pufrskih kapacitetah (slika 6). Iz grafa je razviden vpliv ionske moči medija na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet.

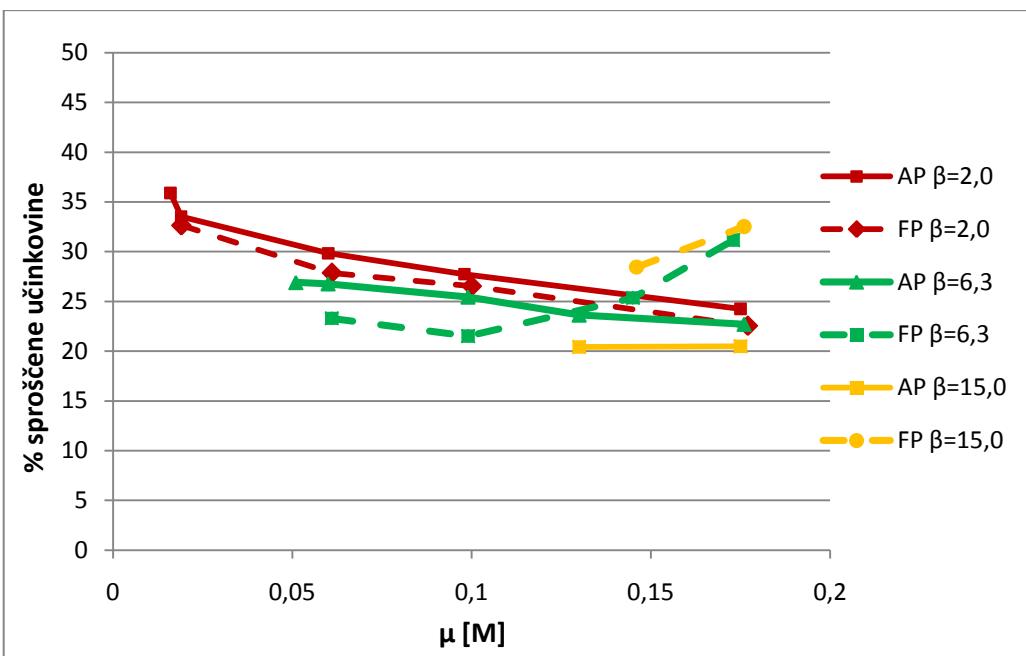
Slika 6: Vpliv ionske moči (μ) na delež [%] sproščene učinkovine pri času $t=240 \text{ min}$ v acetatnem pufru pri različnih pufrskih kapacitetah (β) [$\text{mmol/L}\Delta\text{pH}$]. pH pufra je 6,0.

Z naraščanjem ionske moči delež sproščene učinkovine pada razen pri visokih vrednostih pufrske kapacitete ($15 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$), kjer tega vpliva ne vidimo več. Vpliv ionske moči na sproščanje učinkovine v mediju s pufrsko kapaciteto $27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ in pH 5,0 prikazuje slika 7. Iz povprečnih profilov sproščanja je razvidno, da ionska moč v intervalu $0,035 \text{ M} - 0,203 \text{ M}$ praktično ne vpliva na hitrost in obseg sproščanja učinkovine.

Slika 7: Povprečni profili sproščanja v acetatnem pufru s pH 5,0 in pufrsko kapaciteto $27,2 \text{ mmol/L}\Delta\text{pH}$ pri različnih ionskih močeh.

Pri enakih pogojih fosfatnega in acetatnega pufra, t.j. pri enakem pH in enaki pufrski kapaciteti ima ionska moč različen vpliv na sproščanje natrijevega diklofenakata, kar prikazuje tudi slika 8. Iz tega lahko sklepamo, da na sproščanje učinkovine poleg fizikalno-kemijskih parametrov medija vpliva tudi sestava medija.

Slika 8: Vpliv ionske moči (μ) na delež [%] sproščene učinkovine pri času $t=240$ min v fosfatnem (črtkane črte) in acetatnem pufru (polne črte) pri različnih pufrskih kapacitetah (β) [mmol/L ΔpH]. pH obeh pufrov je 6,0.

Mehanizem vpliva ionske moči na HPMC je poznan. Koncentracija ionov in posledično ionska moč medija vplivata na t.i. »cloud point« oz. točko zamotnitve. Točka zamotnitve predstavlja temperaturo, pri kateri je delež prepuščene svetlobe skozi raztopino polimera 50%. V tej točki polimer izgublja vodo za hidratacijo, kar privede do polimer-polimer interakcij hidrofobnih metoksi skupin. Posledica tega je drastičen porast viskoznosti. Z višanjem koncentracije ionov se točka zamotnitve zniža, kar je posledica t.i. izsoljevanja polimera. Pri višjih koncentracijah soli namreč ioni polimeru odtegnejo vodo, saj imajo višjo afiniteto do molekul vode kot HPMC. Zaradi zmanjšane količine vode, ki je na voljo polimeru za hidratacijo, se upočasni hitrost nabrekanja in raztopljanja polimera (25,26). To sta v svoji študiji ugotovila tudi Kavanagh in Corrigan (26), ki sta preučevala vpliv ionske moči na proces erozije pri različnih HPMC. Ionsko moč fosfatnega pufra (pH 7,4) sta spremenjala z dodajanjem NaCl do vrednosti 0,25 M. Ugotovili so, da hitrost erozije polimernega ogrodja pada z naraščanjem ionske moči zaradi izsoljevanja polimera.

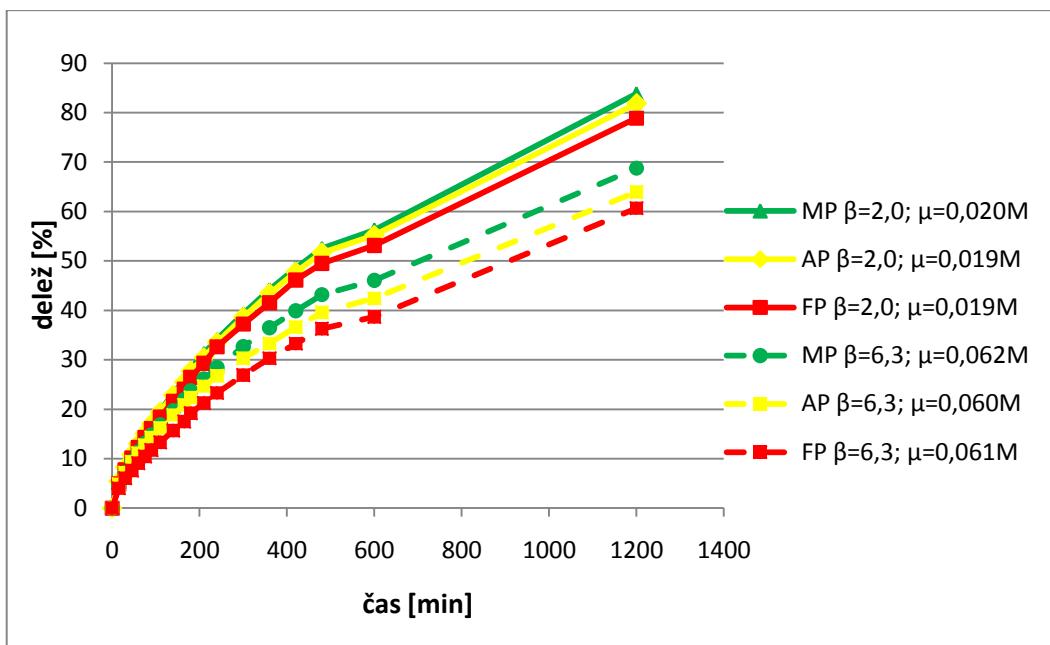
Podobne rezultate je v svoji študiji dobil tudi Mitchell s sodelavci (25), ki je ugotavljal vpliv različnih soli na sproščanje propranolol hidroklorida iz tablet s HPMC. Medijem je zviševal ionsko moč v območju 0,1M – 1,788 M. V vseh primerih se je z višanjem koncentracije soli in posledično ionske moči medija hitrost sproščanja učinkovine zmanjševala, dokler ni bila dosežena minimalna hitrost sproščanja. V medijih z

dvovalentnimi, trivalentnimi in štirivalentnimi fosfatnimi solmi (pH 6,0) je bila minimalna hitrost dosežena pri ionski moči približno 0,6 M. Z nadaljnjam višanjem ionske moči se hitrost sproščanja povečuje, pri določeni vrednosti pa pride do t.i. »burst« efekta, kjer se v 15 min sprosti 100 % učinkovine.

7.3 Vpliv sestave medija za sproščanje

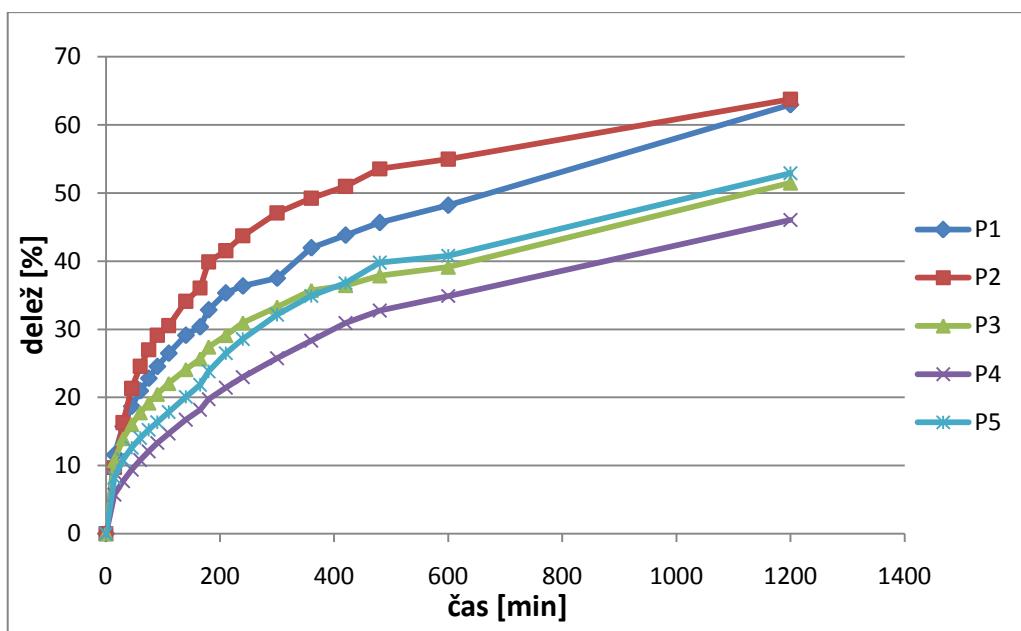
Poleg vpliva pufrske kapacitete in ionske moči medija, smo ugotavljali tudi vpliv sestave medija. V ta namen smo izvedli teste sproščanja tudi v maleatnem pufru. Da bi ugotovili ali vrsta pufra vpliva na hitrost sproščanja učinkovine iz tablete, smo uporabili vse tri pufre (fosfatnega, acetatnega in maleatnega) z enakim pH, enako pufrsko kapaciteto in ionsko močjo. Ker smo v fosfatnem in acetatnem pufru teste sproščanja že izvajali, smo imeli vrednosti pufrske kapacitete in ionske moči maleatnega pufra vnaprej določene. Pri izračunu količin snovi za pripravo medija smo si pomagali s programom »Buffer maker« (27).

Vpliv sestave medija smo ugotavljali iz povprečnih profilov sproščanja vseh treh pufov pri enakem pH, enaki pufrski kapaciteti in enaki ionski moči. pH vrednost uporabljenih medijev je bila 6,0, vrednosti pufrske kapacitete pa smo spremenjali s spremjanjem koncentracije pufov. Ionsko moč smo uravnavali z dodatkom NaCl, kjer je bilo to potrebno. Slika 9 prikazuje povprečne profile sproščanja pri najnižjih testiranih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči. Med uporabljenimi pufri (fosfatni, acetatni in maleatni pufer) so opazne manjše razlike v hitrosti sproščanja učinkovine. Najhitreje se učinkovina sprosti v maleatnem pufru, počasneje v acetatnem in najpočasneje v fosfatnem pufru. Te razlike v hitrosti sproščanja so najbolj izrazite pri srednjih testiranih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči, t.j. $10,0 \text{ mmol/L} \Delta \text{pH}$ in $0,098 \text{ M}$. Z višanjem pufrske kapacitete in ionske moči medijev pa se hitrost sproščanja in delež sproščene učinkovine zmanjšujeta pri vsakem od treh pufov.

Slika 9: Povprečni profili sproščanja natrijevega diklofenakata v fosfatnem, acetatnem in maleatnem pufru s pH 6,0 pri pufrskih kapacitetah (β) 2,0 mmol/L Δ pH (polna črta) in 6,3 mmol/L Δ pH (črtkana črta) ter ionskih močeh (μ) 0,019 M in 0,061M.

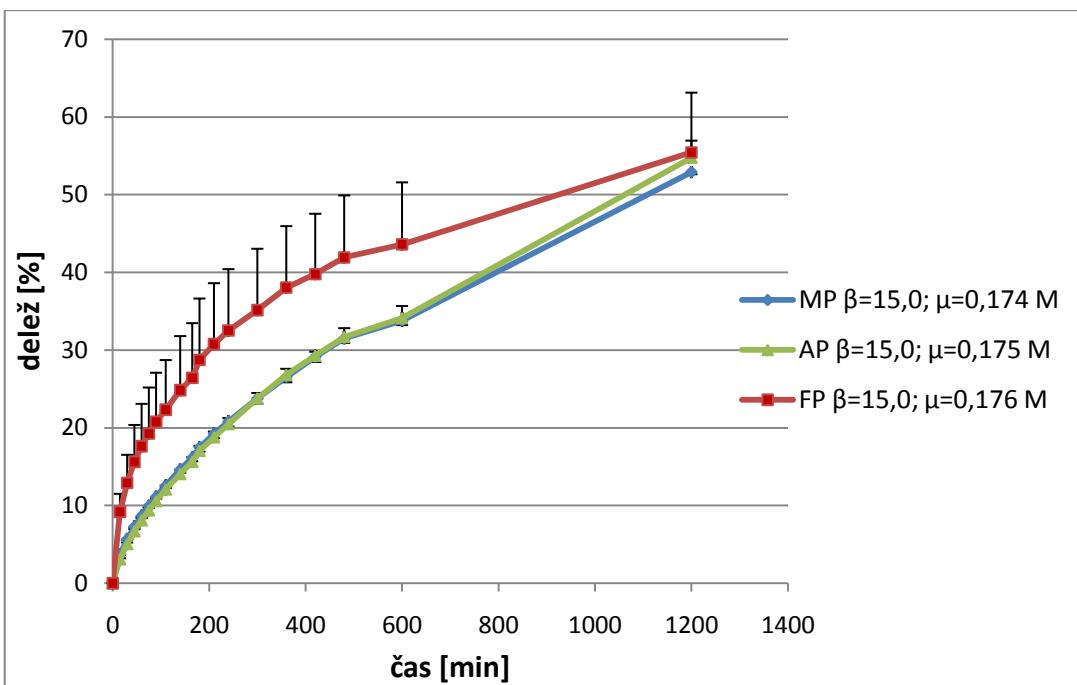
Pri visokih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči (15,0 mmol/L Δ pH, 0,175 M) smo v fosfatnem pufru opazili odstopanja od pričakovanega trenda. Če gledamo povprečne profile sproščanja pri omenjenih pogojih, vidimo, da se je učinkovina najhitreje sproščala v fosfatnem pufru, počasneje pa v acetatnem in maleatnem pufru. Vendar ta nepričakovano visoka hitrost sproščanja ni realna, temveč je lahko posledica slabe ponovljivosti med paralelkami v fosfatnem pufru. Na sliki 10 so prikazane razlike v profilih sproščanja med paralelkami v fosfatnem pufru s pH 6,0, pufrsko kapaciteto 15,0 mmol/L Δ pH in ionsko močjo 0,176 M.

Slika 10: Razlike v profilih sproščanja med paralelkami (P) v fosfatnem pufru s pufrsko kapaciteto (β) 15,0 mmol/L ΔpH in ionsko močjo (μ) 0,176 M.

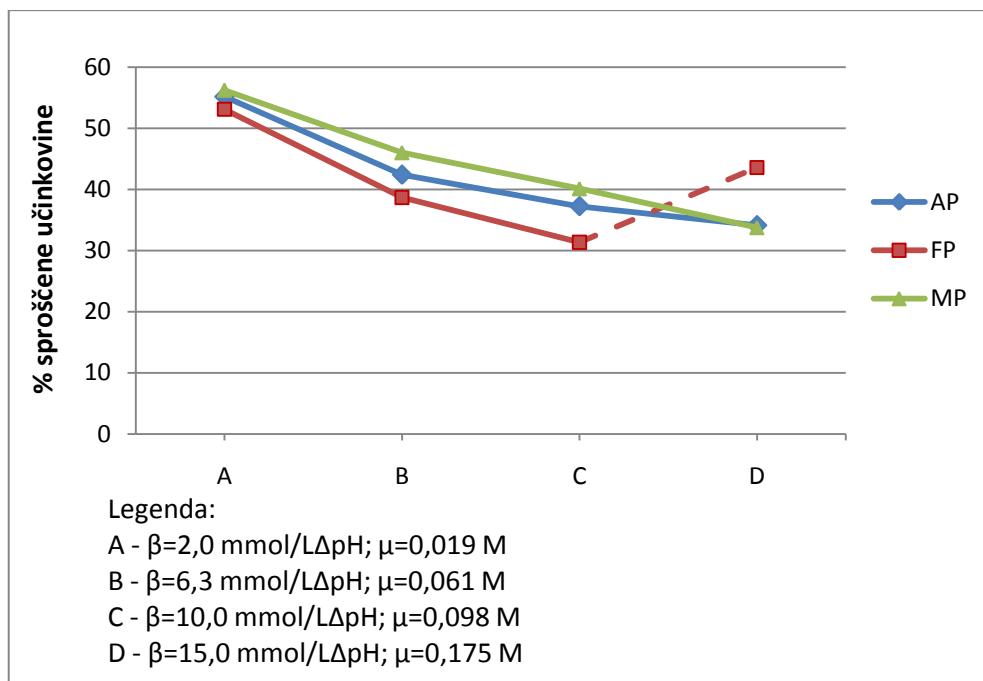
Možen razlog za slabo ponovljivost bi lahko bilo obnašanje tablet med samim poskusom. Tablete so namreč zelo hitro po začetku poskusa pričele nabrekati. Nabrekanje je potekalo volumsko neenakomerno, tablete pa so včasih vidno spremenile svojo obliko tako, da je del tablete gledal ven iz žičke ali pa se je delček ločil od tablete in plaval v mediju. Izkazalo se je, da je ponovljivost v fosfatnem pufru slabša pri medijih, ki imajo višjo pufrsko kapaciteto in ionsko moč. V acetatnem in maleatnem pufru je bila ponovljivost med paralelkami dobra, tablete pa so ohranile svojo obliko.

Omenjena nihanja so razvidna tudi s slike 11, ki prikazuje povprečne profile sproščanja učinkovine v vseh treh pufrih pri pufrski kapaciteti 15,0 mmol/L ΔpH in ionski moči 0,175 M.

Slika 11: Povprečni profili sproščanja natrijevega diklofenakata v fosfatnem, acetatnem in maleatnem pufru pri pH 6,0, pufrski kapaciteti (β) 15,0 mmol/L Δ pH in ionski moči (μ) 0,175 M s standardno deviacijo (SD).

Na sliki 12 so prikazani deleži sproščene učinkovine v fosfatnem, acetatnem in maleatnem pufru z različnimi pufrskimi kapacitetami in ionskimi močmi pri času t=600 min. Iz grafa je razviden trend padanja deleža sproščene učinkovine; izjema je le fosfatni pufer z visoko pufrsko kapaciteto in ionsko močjo, pri katerem se delež sproščene učinkovine poveča. Ker to odstopanje od opaženega trenda ne ponazarja realnega stanja, je na grafu prikazano s črtkano črto.

Slika 12: Vpliv sestave medija na delež [%] sproščene učinkovine pri času t=600 min pri različnih pufrskih kapacitetah (β) in ionskih močeh (μ). pH medijev je 6,0. Črtkana črta predstavlja nerealno stanje.

Neenakomerno nabrekanje tablet v fosfatnem pufru je opazila že Deborah Chiavalon (28) v svojem diplomskem delu. Ugotavljala je vpliv vrste medija na sproščanje natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet s HPMC, ki so vsebovale 10% in 50% učinkovine. Sproščanje je izvajala v različnih pufrih, ki so imeli enak pH in enako ionsko moč, interval pufrske kapacitete pa je bil od 9,4 mmol/L Δ pH do 10,8 mmol/L Δ pH. Ponovljivost sproščanja v fosfatnem pufru iz tablet s 50% učinkovine je bila zelo slaba, saj so se tablete izoblikovale v skupek nedefinirane oblike. Kadar tableta ni razpadla, je bilo sproščanje v fosfatnem pufru počasnejše in manj obsežno kot v acetatnem in citratnem pufru. Obseg sproščanja iz tablet z 10% učinkovine je bil največji v citratnem pufru, manj učinkovine se je sprostilo v fosfatnem in maletnem pufru in najmanj v acetatnem. Razlike med sproščanjimi iz tablet z 10% in 50% učinkovine so pripisovali različnemu deležu učinkovine v tablet, saj pri tabletah z 10% natrijevega diklofenakata vpliv vrste medijev ni tako opazen kot pri tabletah s 50% deležem učinkovine.

Do podobnih razlik v sproščanju učinkovine iz tablet med različnimi sestavami medijev je prišel tudi Prasad s sodelavci (29). Ugotavljal je, če vrsta medija vpliva na hitrost sproščanja kinidin glukonata iz dveh vrst tablet. V obeh primerih je bil obseg sproščanja večji v acetatnem pufru s pH 5,4 kot pa v fosfatnem pufru s pH 5,4. Razlike v sproščanju

učinkovine so pripisali različnim interakcijam acetata ali fosfata s sestavinami tablet, zaradi česar pride do hitrejšega ali počasnejšega sproščanja. Vendar pa avtor podatkov o pufrski kapaciteti in ionski moči medijev ni podal, zato je možno, da je bil, v nasprotju z našimi poskusi, pH medija edini konstantni parameter.

8 SKLEP

Teste sproščanja natrijevega diklofenakata iz ogrodnih tablet smo izvajali na aparatu za sproščanje USP 2. Namen naših poskusov je bil ovrednotiti vpliv pufrske kapacitete in ionske moči medija na sproščanje učinkovine. S spremjanjem sestave medija smo spreminali pH, pufrsko kapaciteto in ionsko moč medija, s katerim smo simulirali pogoje v želodcu po obroku. Glede na dobljene rezultate lahko zaključimo naslednje:

- Z naraščanjem pufrske kapacitete v intervalu 2,0 – 27,2 mmol/L Δ pH delež sproščene učinkovine pada; izjema je fosfatni pufer z višjo ionsko močjo (0,145 M in 0,175 M), kjer opazimo trend naraščanja.
- V fosfatnem pufru z nizko pufrsko kapaciteto z višanjem ionske moči delež sproščene učinkovine pada, pri visoki pufrski kapaciteti pa je opazen trend naraščanja. V fosfatnem pufru s srednjo vrednostjo testiranih pufrskih kapacetet pa delež sproščene učinkovine pri nizkih ionskih močeh pada, z nadaljnjam naraščanjem ionske moči pa narašča.
- V acetatnem pufru z naraščanjem ionske moči delež sproščene učinkovine pada razen pri visokih vrednostih pufrske kapacitete (15,0 in 27,2 mmol/L Δ pH), kjer tega vpliva ne vidimo več.
- Med fosfatnim, acetatnim in maleatnim pufrom so opazne manjše razlike v hitrosti sproščanja učinkovine, ki so najbolj izrazite pri srednjih testiranih vrednostih pufrske kapacitete in ionske moči (10,0 mmol/L Δ pH, 0,098 M). Najhitreje se učinkovina sprosti v maleatnem pufru, počasneje v acetatnem in najpočasneje v fosfatnem pufru. Z višanjem pufrske kapacitete in ionske moči medijev se hitrost sproščanja in delež sproščene učinkovine zmanjšujeta pri vsakem od treh pufrov.
- V fosfatnem pufru z visoko pufrsko kapaciteto in ionsko močjo je bila nepričakovano opažena visoka hitrost sproščanja. Iz povprečnih profilov sproščanja je videti, da se je učinkovina najhitreje sproščala v fosfatnem pufru, počasneje pa v acetatnem in maleatnem pufru. Vendar to stanje ni realno, temveč je lahko posledica slabe ponovljivosti med paralelkami. Možen vzrok za slabo ponovljivost med paralelkami pa bi lahko bilo volumsko neenakomerno nabrekanje tablet. V acetatnem in maleatnem pufru je bila ponovljivost med paralelkami dobra, tablete pa so ohranile svojo obliko.

9 LITERATURA

1. Di Maio S, Carrier RL. Gastrointestinal contents in fasted state and post-lipid ingestion: In vivo measurements and in vitro models for studying oral drug delivery. *J. Control. Release* 2011; 151: 110-122
2. Klein S, Butler J, Hempenstall JM, Reppas C, Dressman JB. Media to simulate the postprandial stomach I. Matching the physicochemical characteristics of standard breakfasts. *J. Pharm. Pharmacol.* 2004; 56: 605-610
3. Skoog, West, Holler, Crouch. Fundamentals of analytical chemistry 8th ed. Thomson learning, USA, 2004: 206, A8-9
4. Katedra za biofarmacijo s farmakokinetiko Fakultete za farmacijo Univerze v Ljubljani. Vaje iz farmacevtske tehnologije 2; Ljubljana, 2002: 6
5. Hörter D, Dressman JB. Influence of physicochemical properties on dissolution of drugs in the gastrointestinal tract. *Adv. Drug Del. Rev.* 2001; 46: 75-87
6. Kalantzi L, Goumas K, Kalioras V, Abrahamsson B, Dressman JB, Reppas C. Characterization of the human upper gastrointestinal contents under conditions simulating bioavailability/bioequivalence studies. *Pharm. Res.* 2006; 23(1): 165-176
7. Diakidou A, Vertzoni M, Dressman J, Reppas C. Estimation of intragastric drug solubility in fed state: Comparison of various media with data in aspirates. *Biopharm. Drug Dispos.* 2009; 30: 318-325
8. Persson EM, Gustafsson AS, Carlsson AS, Nilsson RG, Knutson L, Forsell P, Hanisch G, Lennernäs H, Abrahamsson B. The effects of food on the dissolution of poorly soluble drugs in human and in model small intestinal fluids. *Pharm. Res.* 2005; 22(12): 2141-2151
9. Fadda HM, Sousa T, Carlsson AS, Abrahamsson B, Williams JG, Kumar D, Basit AW. Drug solubility in luminal fluids from different regions of the small and large intestine of humans. *Mol. Pharm.* 2010; 7(5): 1527-1532
10. Cruz Moreno MP, Oth M, Deferme S, Lammert F, Tack J, Dressman J, Augustijns P. Characterization of fasted-state human intestinal fluids collected from duodenum and jejunum. *J. Pharm. Pharmacol.* 2006; 58: 1079-1089
11. Assare-Addo K, Levina M, Rajabi-Siahboomi AR, Nokhodchi A. Effect of ionic strength and pH of dissolution media on theophylline release from hypromellose

- matrix tablets-Apparatus USP III, simulated fasted and fed conditions. Carb. Poly. 2011; 86: 85-93
12. Shull GE, Miller ML, Schultheis PJ. Absorption and secretion of ions in the gastrointestinal tract. Am. J. Physiol. Gastrointest. Liver Physiol. 2000; 278: G185-G190
13. Lindahl A, Ungell AL, Knutson L, Lennernäs H. Characterization of fluids from the stomach and proximal jejunum in men and women. Pharm. Res. 1997; 14(4): 497-502
14. Johnson JL, Holinej J, Williams MD. Influence of ionic strength on matrix integrity and drug release from hydroxypropyl cellulose compacts. Int. J. Pharm. 1993; 90: 151-159
15. Fordtran JS, Locklear TW. Ionic constituents and osmolality of gastric and small-intestinal fluids after eating. Am. J. Digest. Disea. 1966; 11(7): 503-521
16. Chuasawan B, Binjesoh V, Polli JE, Zhang H, Amidon GL, Junginger HE, Midha KK, Shah VP, Stavchansky S, Dressman JB, Barends DM. Biowaiver monographs for immediate release solid oral dosage forms: Diclofenac sodium and diclofenac potassium. J. Pharm. Sci. 2009; 98: 1206-1219
17. Metolose® catalogue, Hypromellose USP. Shin-Etsu, Japan, 2010: 4-5
18. European Pharmacopoeia, 7th Ed. Council of Europe, Strasbourg, 2011: 2.9.5.
19. The United States Pharmacopeia, 35th Ed. United States Pharmacopeial Convention, Inc, Rockville, 2012: 296-297
20. Weast RC, Astle MJ, Beyer WH. CRC Handbook of chemistry and physics, 67th ed. Inc, Florida, 1986-1987: D-163
21. Pavli M. Načrtovanje, izdelava in vrednotenje ogrodnih tablet s prirejenim sproščanjem na osnovi naravnih polimerov. Doktorska disertacija. FFA, Ljubljana, 2010
22. Klančar U, Baumgartner S. Izzivi in možni tehnološki pristopi za doseganje kinetike 0. reda sproščanja učinkovin iz ogrodnih tablet. Farm. vest.. 2009; 60: 257-264
23. Mahaguna V, Talbert RL, Peters JI, Adams S, Reynolds TD, Lam FYW, Williams RO III. Influence of hydroxypropyl methylcellulose polymer on in vitro and in vivo performance of controlled release tablets containing alprazolam. Eur. J. Pharm. Biopharm. 2003; 56: 461-468

24. Ramtoola Z, Corrigan OI. Influence of buffering capacity of the medium on the dissolution of drug-excipient mixtures. *Drug Dev. Ind. Pharm.* 1989; 15(14-16): 2359-2374
25. Mitchell K, Ford JL, Armstrong DJ, Elliott PNC, Rostron C, Hogan JE. The influence of additives on the cloud point, disintegration and dissolution of hydroxypropylmethylcellulose gels and matrix tablets. *Int. J. Pharm.* 1990; 66: 233-242
26. Kavanagh N, Corrigan OI. Swelling and erosion properties of hydroxypropylmethylcellulose (Hypromellose) matrices-influence of agitation rate and dissolution medium composition. *Int. J. Pharm.* 2004; 279: 141-152
27. <http://www.chembuddy.com/?left=Buffer-Maker&right=buffer-calculator>
Dostop: Marec 2012
28. Chiavalon D. Vpliv ionske moči, pH in pufrske kapacitete umetnega želodčnega medija po obroku na sproščanje učinkovin. Diplomsko delo. FFA, Ljubljana, 2012
29. Prasad VK, Shah VP, Knight P, Malinowski H, Cabana BE, Meyer MC. Importance of media selection in establishment of in vitro-in vivo relationship for quinidine gluconate. *Int. J. Pharm.* 1983; 13: 1-7